

System Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Książki ISBN

Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki ISBN. Podręcznik użytkownika

Edycja międzynarodowa

Wydanie siódme

International ISBN Agency
Londyn, 2017 r.

Najnowsza wersja *Podręcznika użytkownika* (ang. *ISBN Users' Manual*) jest dostępna na stronie internetowej International ISBN Agency:
<http://www.isbn-international.org>

ISBN 978-92-95055-18-6

©2017 International ISBN Agency, Londyn, Wielka Brytania

Wydanie siódme

Przedrukowywanie wszelkich materiałów zawartych w niniejszej broszurze jest dozwolone pod warunkiem wskazania źródła danych oraz przekazania kopii, najlepiej w formacie cyfrowym, do International ISBN Agency.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Korzyści płynące z wykorzystania numerów ISBN	5
3. Terminy i definicje.....	6
3.1 Cyfra kontrolna.....	Error! Bookmark not defined.
3.2 Wydawnictwo ciągłe.....	Error! Bookmark not defined.
3.3 Identyfikator obiektu cyfrowego (Digital Object Identifier, DOI®)	Error! Bookmark not defined.
not defined.	
3.4 Zarządzanie cyfrowymi prawami autorskimi (Digital Rights Management, DRM)	Error! Bookmark not defined.
3.5 Wydanie	Error! Bookmark not defined.
3.6 Prefiks GS1	Error! Bookmark not defined.
3.7 Nakład.....	Error! Bookmark not defined.
3.8 Znak wydawcy (imprint).....	Error! Bookmark not defined.
3.9 ISBN	Error! Bookmark not defined.
3.10 ISBN-A.....	Error! Bookmark not defined.
3.11 Wydawnictwo zwarte.....	Error! Bookmark not defined.
3.12 Publikacja drukowana na życzenie.....	Error! Bookmark not defined.
3.13 Forma produktu.....	Error! Bookmark not defined.
3.14 Opis formy produktu	Error! Bookmark not defined.
3.15 Cecha formy produktu	Error! Bookmark not defined.
3.16 Wydawca	Error! Bookmark not defined.
3.17 Rejestrujący	Error! Bookmark not defined.
3.18 Grupa rejestracyjna	Error! Bookmark not defined.
3.19 Dodruk	Error! Bookmark not defined.
3.20 Ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu	Error! Bookmark not defined.
defined.	
4. Funkcja i zakres numeru ISBN	9
5. Struktura numeru ISBN.....	11
5.1 Element GS1.....	Error! Bookmark not defined.
5.2 Element grupy rejestracyjnej	Error! Bookmark not defined.
5.3 Element rejestrujący.....	Error! Bookmark not defined.
5.4 Element publikacji	Error! Bookmark not defined.
5.5 Cyfra kontrolna.....	Error! Bookmark not defined.
6. Zastosowanie numeru ISBN	13
6.1 Informacje ogólne.....	Error! Bookmark not defined.
6.2 Zmiany wprowadzane w publikacjach	Error! Bookmark not defined.
6.3 Przedruki faksymilowe.....	Error! Bookmark not defined.
6.4 Publikacje luźnokartkowe i ich cyfrowe ekwiwalenty	Error! Bookmark not defined.
6.5 Publikacje wielotomowe	Error! Bookmark not defined.
6.6 Zestawy zawierające wiele elementów	Error! Bookmark not defined.
7. Zagadnienia problematyczne związane z przypisywaniem numeru ISBN.....	16
7.1 Lista wcześniejszych publikacji	Error! Bookmark not defined.
7.2 Publikacje wspólne.....	Error! Bookmark not defined.
7.3 Publikacje sprzedawane lub dystrybuowane przez pośredników	Error! Bookmark not defined.
not defined.	
7.4 Przejęcie jednego wydawcy przez drugiego	Error! Bookmark not defined.
7.5 Przejęcie pełnego asortymentu i praw do publikacji	Error! Bookmark not defined.

7.6 Wydawcy mający więcej niż jedną lokalizację, w której wydają swoje produkty	Error! Bookmark not defined.
7.7 Numery ISBN nie mogą zostać przydzielone ponownie....	Error! Bookmark not defined.
7.8 Numery ISBN nigdy nie mogą zostać wykorzystane ponownie	Error! Bookmark not defined.
8. Rejestracja numerów ISBN oraz towarzyszące temu metadane	17
9. Numer ISBN dla publikacji cyfrowych i oprogramowania	
edukacyjnego/instruktażowego.....	19
9.1 Numer ISBN dla publikacji cyfrowych kwalifikujących się do jego nadania	Error! Bookmark not defined.
9.2 Numer ISBN dla oprogramowania kwalifikującego się do jego nadania.....	Error! Bookmark not defined.
9.3 Zasady przypisywania numeru ISBN publikacjom cyfrowym	Error! Bookmark not defined.
10. Numer ISBN nadawany publikacjom drukowanym na życzenie	22
11. Pakiety szkoleniowe.....	23
12. Małe wydawnictwa i samopublikowanie	23
13. Lokalizacja i widoczność numeru ISBN w publikacjach.....	24
13.1 Informacje ogólne.....	Error! Bookmark not defined.
13.2 Numer ISBN w formie kodu kreskowego	Error! Bookmark not defined.
13.3 Pięciodziesiętny kod dodatkowy.....	Error! Bookmark not defined.
13.4 Algorytm służący do generowania cyfry kontrolnej numeru ISBN	Error! Bookmark not defined.
14. Administracja systemu numerów ISBN	26
14.1 Informacje ogólne.....	Error! Bookmark not defined.
14.2 Administracja międzynarodowa	26
14.3 Agencje rejestracyjne ISBN.....	Error! Bookmark not defined.
14.4 Obszar administracyjny dotyczący rejestrujących/wydawców	Error! Bookmark not defined.
15. Numer ISBN i GS1	29
16. Numer ISBN a inne identyfikatory	29
16.1 DOI	Error! Bookmark not defined.
16.2 GTIN	Error! Bookmark not defined.
16.3 ISAN	Error! Bookmark not defined.
16.4 ISBN-A.....	Error! Bookmark not defined.
16.5 ISLI	Error! Bookmark not defined.
16.6 ISMN.....	Error! Bookmark not defined.
16.7 ISNI.....	Error! Bookmark not defined.
16.8 ISRC	Error! Bookmark not defined.
16.9 ISSN	Error! Bookmark not defined.
16.10 ISTC.....	Error! Bookmark not defined.
16.11 ISWC	Error! Bookmark not defined.
16.12 SGTIN	Error! Bookmark not defined.
16.13 URN	Error! Bookmark not defined.
17. System ONIX for Books	35

18. Strona internetowa International ISBN Agency.....	36
19. Ogólnoświatowy Rejestr Wydawców (Global Register of Publisher	Error!
Bookmark not defined.	
ZAŁĄCZNIK 1 Obliczanie cyfry kontrolnej.....	Error! Bookmark not defined.
A1.1 Obliczanie cyfry kontrolnej	Error! Bookmark not defined.

1. Wprowadzenie

Potrzeba wprowadzenia międzynarodowego systemu numerowania książek oraz kwestia wykonalności takiego przedsięwzięcia po raz pierwszy była przedmiotem dyskusji podczas Trzeciej Międzynarodowej Konferencji Poświęconej Badaniu Rynku Książki i Racjonalizacji Handlu Książkami, która odbyła się w listopadzie 1966 roku w Berlinie.

W tamtym okresie europejscy wydawcy i dystrybutorzy książek rozważali wykorzystanie komputerów do przetwarzania zamówień i kontrolowania stanów magazynowych. Oczywistym było, że warunkiem powstania wydajnego zautomatyzowanego systemu jest istnienie unikalnego, a przy tym prostego numeru identyfikacyjnego właściwego dla danej publikacji.

System, który spełnił to wymaganie i stał się znany jako Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki (International Standard Book Number, ISBN) został opracowany na bazie systemu numerowania książek wprowadzonego w Wielkiej Brytanii przez wydawnictwo J. Whitaker & Sons, Ltd. w 1967 roku oraz w Stanach Zjednoczonych przez wydawnictwo R. R. Bowker w roku 1968.

W tym samym czasie Komitet Techniczny 46 ds. Informacji i Dokumentacji działający w ramach Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (International Organization for Standardization, ISO) powołał grupę roboczą, której celem było sprawdzenie, czy możliwe jest oddanie brytyjskiego standardu do międzynarodowego użytku. W latach 1968 i 1969 odbyło się kilka spotkań przedstawicieli ze Stanów Zjednoczonych oraz różnych krajów Europy. Sprawozdanie przekazano do wszystkich krajów należących do ISO.

W 1970 roku, w efekcie wspomnianych spotkań, Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki ISBN został zatwierdzony jako standard ISO 2108¹.

Celem tego międzynarodowego standardu jest koordynowanie i normalizowanie międzynarodowego wykorzystania numerów ISBN do jednoznacznego zidentyfikowania pojedynczej publikacji bądź wydania, które zostało opublikowane przez konkretnego wydawcę w jednym, jasno określonym formacie. Pierwotna forma standardu ulegała modyfikacjom w 1978, 1992 i 2005 roku, jako że książki i obiekty podobne do książek zaczęły występować w formach uwzględniających wykorzystanie nowych mediów. System rozszerzał się, aż objął ponad 160 krajów, a pierwotny 10-cyfrowy numer ISBN został rozwinięty do formatu 13-cyfrowego. Ponadto, tak jak w przypadku innych identyfikatorów ISO, najnowsze edycje standardu określają metadane, jakie muszą zostać dostarczone w momencie przypisywania numeru ISBN.

Nowa, piąta edycja ISO 2108 uwzględnia zaktualizowane przykłady, ogólne wyjaśnienia oraz rozszerzone wskazówki dotyczące zastosowania numerów ISBN w przypadku publikacji cyfrowych.

Niniejszy podręcznik pozwala wyjaśnić zasady funkcjonowania systemu oraz przedstawia kroki, jakie należy podjąć, aby zapewnić, że numery ISBN są nadawane w sposób prawidłowy. Zawiera także dokładne wskazówki dotyczące przypisywania numerów ISBN publikacjom cyfrowym.

2. Korzyści płynące z wykorzystania numerów ISBN

¹ Udostępniany przez krajowe organizacje normalizacyjne.

- Numer ISBN to unikalny międzynarodowy identyfikator przeznaczony dla wydawnictw zwartych. Przypisanie takiego numeru zastępuje tworzenie długich opisowych wpisów bibliograficznych i tym samym pozwala zaoszczędzić czas, obniżyć koszty pracownicze oraz zmniejszyć ryzyko wystąpienia błędu w procesie kopiowania.
- Prawidłowe wykorzystanie numeru ISBN pozwala na jasne rozróżnienie form produktu i wydań książki –drukowanych bądź cyfrowych – dzięki czemu klienci na pewno otrzymają taką wersję, jaka jest im potrzebna.
- Numer ISBN ułatwia gromadzenie i aktualizowanie katalogów handlowych i bibliograficznych baz danych, na przykład wykazów książek wydanych drukiem. Z łatwością można znaleźć informacje na temat dostępnych książek.
- Zamawianie i dystrybuowanie książek przebiega w dużej mierze z wykorzystaniem numerów ISBN. To szybka i wydajna metoda.
- Numer ISBN może zostać odczytany przez maszynę, jeśli został zapisany w formie 13-cyfrowego kodu kreskowego EAN-13. Czynność ta przebiega szybko i pozwala uniknąć błędów.
- Numer ISBN jest niezbędny dla funkcjonowania systemów elektronicznych punktów sprzedaży w księgarniach.
- Wiele systemów wydawniczych i łańcuchów dostaw opiera się na wykorzystaniu numerów ISBN.
- Dane dotyczące sprzedaży są gromadzone na podstawie numerów ISBN. Dzięki temu możliwe jest monitorowanie sprzedaży zróżnicowanych form produktu i wydań publikacji, a także porównywanie pod tym względem wielu obszarów tematycznych, czy wręcz różnych wydawnictw.
- W niektórych krajach prawo publicznego użyczenia (Public Landing Right) opiera się na wykorzystaniu numerów ISBN. Takie rozwiązania umożliwiają autorom i ilustratorom otrzymywanie wynagrodzenia proporcjonalnego do liczby wypożyczeń książek z ich pracami w bibliotekach publicznych.

3. Terminy i definicje

W niniejszym podręczniku stosuje się terminy i definicje wymienione poniżej:

UWAGA Definicja terminu „książka” nie została uwzględniona, gdyż nieustający rozwój technologii i rynku mógłby sprawić, że szybko stałaby się ona nieaktualna.

3.1 Cyfra kontrolna

Ostatnia cyfra numeru ISBN, którą ze wszystkimi poprzedzającymi ją znakami uwzględnionymi w ciągu wiąże określony algorytm matematyczny, a która może zostać wykorzystana do zweryfikowania poprawności ciągu w numerze ISBN.

3.2 Wydawnictwo ciągłe

Publikacja, która jest wydawana przez czas nieoznaczony i dla której nie ustalono wcześniej końca cyklu publikacji. Jest dostępna publicznie w jakiegokolwiek formie i z reguły wydaje się ją w kolejnych lub nawiązujących do siebie numerach, które zwykle są opatrzone oznaczeniami numerycznymi i/lub chronologicznymi.

UWAGA Wydawnictwa ciągłe obejmują takie serie jak gazety, czasopisma, magazyny, blogi itp. oraz zasoby ciągłe stale aktualizowane, takie jak publikacje luźnokartkowe czy strony internetowe,

które również podlegają ciągłym uzupełnieniom. Wydawnictwa ciągłe nie kwalifikują się do nadania numeru ISBN.

3.3 Identyfikator obiektu cyfrowego (Digital Object Identifier, DOI®)

Nazwa DOI będąca częścią systemu DOI określonego w normie ISO 26324. Stanowi trwałą i umożliwiający podejmowanie działań identyfikator danego obiektu – fizycznego, cyfrowego bądź abstrakcyjnego – identyfikowanego w sieciach cyfrowych. Nazwa DOI, jeśli jest zgodna ze składnią DOI, stanowi ciąg, który określa unikalny obiekt w systemie DOI.

3.4 Zarządzanie cyfrowymi prawami autorskimi (Digital Rights Management, DRM)

Technologia opierająca się na oprogramowaniu szyfrującym wykorzystywanym do kontrolowania dostępu do treści. Różni się od *formy produktu* (3.13) właściwej dla konkretnej publikacji cyfrowej.

UWAGA 1 W oprogramowaniu DRM można zastosować różne ustawienia, aby narzucić ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu lub umożliwić korzystanie z konkretnych dodatkowych funkcji.

UWAGA 2 Pojedyncze wydanie publikacji może zostać udostępnione za pośrednictwem różnych dostawców, którzy korzystają z różnego oprogramowania DRM i/lub stosują zróżnicowane ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu.

UWAGA 3 „Społecznościowe” systemy DRM stanowią szczególny rodzaj systemu DRM, w którym dane uwierzytelniające klienta są zapisywane na produkcie za pomocą technologii dodawania znaku wodnego, ale nie są narzucane żadne ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu. Jeżeli nie wskazano, że chodzi konkretnie o system DRM typu społecznościowego, odniesienia do systemów DRM pojawiające się w tym podręczniku wskazują na technologię DRM opierającą się na oprogramowaniu szyfrującym.

3.5 Wydanie

Jakakolwiek forma danej publikacji ucieleśniająca zasadniczo tę samą treść.

UWAGA 1 Pojedyncze wydanie danej publikacji może zostać opublikowane pod postacią wielu form produktów, zaś jeśli jego forma jest cyfrowa, to istnieje możliwość przypisania mu więcej niż jednego typu oprogramowania DRM oraz narzucenia zróżnicowanych ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu.

UWAGA 2 Znaczące aktualizacje, korekty lub zmiany treści skutkują powstaniem nowego wydania, co najczęściej jest wskazywane na stronie tytułowej (np. drugie wydanie, trzecie wydanie).

3.6 Prefiks GS1

Unikalny ciąg trzech cyfr wydany przez organizację GS1 Global Office i przydzielony wyłącznie przez International ISBN Agency na potrzeby standardu ISBN.

3.7 Nakład

Suma jednorazowo wydrukowanych egzemplarzy danego wydania książki. Może ukazać się kilka nakładów/dodruków pojedynczego wydania (patrz „Dodruk” poniżej).

3.8 Znak wydawcy (imprint)

Nazwa handlowa bądź marka, pod którą praca jest wydawana

UWAGA 1 Firma wydawnicza może posługiwać się wieloma znakami wydawcy, aby skierować swoje książki na konkretne rynki (np. HarperCollinsEducational, Voyager, William Collins to imprinty wydawnictwa HarperCollins, nie zaś osobne spółki).

UWAGA 2 Czasami w wyniku fuzji lub przejęcia obejmującej różne spółki może się pojawić wiele znaków wydawcy – to dlatego, że firmom zależy na rozróżnieniu marek.

UWAGA 3 Imprint to nazwa, a nie tylko logo.

3.9 Numer ISBN

Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki ISBN stanowi identyfikator przeznaczony dla wydawnictw zwartych. Jest przypisywany rejestrującemu pod auspicjami International ISBN Agency zgodnie z wymaganiami Międzynarodowej Normy ISO 2108: Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki ISBN.

3.10 ISBN-A

Usługa, która umożliwia wyrażenie numeru ISBN w systemie DOI poprzez uwzględnienie tego numeru w ciągu znaków pasującym do składni DOI.

UWAGA ISBN-A pozwala na to, by konkretny numer ISBN umożliwiał podejmowanie działań lub był klikalny na stronie internetowej.

3.11 Wydawnictwo zwarte

Publikacja rozumiana jako całość zawierająca się w pojedynczej części lub taka, która zostanie skompletowana w formie skończonej liczby części przez jej wydawcę/autora (bądź autorów). Jest publicznie udostępniana w dowolnej formie produktu.

3.12 Publikacja drukowana na życzenie

Publikacja, która jest drukowana wtedy, gdy klient złoży na nią zamówienie – nie jest dostarczana jako produkt, który wcześniej był przechowywany w zasobach magazynowych dystrybutora lub wydawcy.

3.13 Forma produktu

Zbiór podstawowych fizycznych lub cyfrowych właściwości publikacji, które wyróżniają ją jako produkt.

PRZYKŁAD: To samo wydanie danej publikacji może się ukazać w następujących formach produktu: książka w oprawie twardej, książka w oprawie miękkiej, audiobook na płycie CD, publikacja w alfabecie Braille'a, e-book dostępny online.

3.14 Opis formy produktu

Dodatkowe objaśnienie lub uszczegółwienie szerzej opisujące daną formę produktu dla konkretnej publikacji.

PRZYKŁAD: Podanie dodatkowych szczegółów może być konieczne dla odpowiedniego opisanie poszczególnych form produktu istniejących w przypadku jednego wydania jednej publikacji: w oprawie twardej z obwolutą, w oprawie nakładowej, w formacie .pdf, w formacie .EPUB.

3.15 Cecha formy produktu

Fizyczna lub techniczna właściwość określonej publikacji, która pozwala uzyskać więcej informacji na temat jej użyteczności bądź dostępności.

PRZYKŁAD: Podanie dalszych informacji na temat cech poszczególnych form produktu istniejących w przypadku jednego wydania jednej publikacji może być konieczne dla odpowiedniego ich opisanie: barwa okładki, wielkość i rodzaj fontu, region DVD.

3.16 Wydawca

Pojedyncza osoba bądź firma odpowiedzialna za wszystkie etapy kreacji, produkcji, rozpowszechniania i marketingu, które dotyczą publikacji cyfrowych lub oddanych drukiem.

UWAGA 1 Wydawca jest zwykle odpowiedzialny za treść i wszelkie ryzyko finansowe związane z tym procesem.

UWAGA 2 Autorzy mogą zostać swoimi własnymi wydawcami, podejmując się zrealizowania wyżej wymienionych funkcji – taka forma jest znana pod nazwą self-publishing (samopublikowania).

3.17 Rejestrujący

Osoba lub organizacja, która wyraziła chęć otrzymania ważnego i oryginalnego numeru ISBN i która taki numer otrzymała. Numer ten jest przypisywany pod auspicjami i zgodnie z zasadami określonymi przez International ISBN Agency w celu zidentyfikowania wydawnictwa zwartego. Rejestrującym jest zwykle wydawca publikacji, ale w wyjątkowych sytuacjach może nim być pośrednik działający w imieniu, lub w zastępstwie, wydawcy.

3.18 Grupa rejestracyjna

Obszar działalności określony na potrzeby normy ISO 2108 przez International ISBN Agency, który może opierać się na podziale na kraj, język lub region.

3.19 Dodruk

Druga lub kolejna pula jednorazowo wydrukowanych egzemplarzy (nakład) jednego wydania książki.

3.20 Ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu

Ograniczenie (lub ograniczenia) narzucane względem tego, co użytkownik może zrobić w konkretnym cyfrowym wydawnictwem zwartym.

UWAGA 1 Ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu określone dla publikacji cyfrowej zwykle są ustanawiane w ramach oprogramowania DRM.

UWAGA 2 Jeśli ta sama treść jest dostępna osobno i został dla niej wyznaczony osobny zestaw ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu, to każdy z tych zestawów będzie stanowić osobne wydawnictwo zwarte.

PRZYKŁAD: Ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu są wyrażane w celu objęcia publikacji kontrolą i określenia tego, kiedy możliwe jest wydanie zezwolenia na przekonwertowanie tekstu pisanego na mowę bądź wydrukowanie pewnego odsetka stron utworu i/lub tego, czy możliwe jest wypożyczenie książki innemu konsumentowi.

4. Funkcja i zakres numeru ISBN

Rozpoznawalny w ponad 160 krajach na świecie Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki ISBN jest jednoznacznym identyfikatorem, który potencjalnie może zostać odczytany przez maszynę. Numer ISBN stanowi unikalne oznaczenie konkretnego wydawnictwa zwartego i z tego względu powinien zostać z nim skojarzony już na wczesnym etapie produkcji. Numer ISBN, będący podstawowym narzędziem wykorzystywanym przez systemy produkcji, dystrybucji, analizy sprzedaży i przechowywania danych bibliograficznych funkcjonujące na rynku książki, jest także kluczowy dla zarządzania informacją biblioteczną.

Jeśli jednak dany produkt spełnia wymagania innego specyficznego systemu numerowania (np. wydawnictwa ciągłe i zasoby stale aktualizowane kwalifikują się do nadania numeru ISSN, a nuty w formie drukowanej – do nadania numeru ISMN), to właśnie ten system należy wykorzystać. W stosownych przypadkach takie identyfikatory powinny być stosowane w powiązaniu z numerem ISBN. Więcej informacji na temat innych typów identyfikatorów udzielono w [sekcji 16](#).

Numer ISBN są przypisywane wydawnictwom zwartym – w tym pokrewnym im produktom, takim jak publikacje dostępne w formie zestawów lub j kolekcje – bez względu na to, czy można je pozyskać nieodpłatnie, czy też nabyć.. Co więcej, pojedyncze sekcje (takie jak rozdziały) wydawnictw zwartych lub udostępniane osobno numery bądź artykuły z wydawnictw ciągłych również mogą wykorzystać numer ISBN w charakterze identyfikatora. Jeżeli publikacja kwalifikuje się do nadania numeru ISBN, nie ma znaczenia

w jakiej formie produktu treść zostanie udokumentowana i rozpowszechniana. Jednak każda istniejąca forma produktu, cecha formy produktu, ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu powinny zostać zidentyfikowane osobno.

Przykładowe typy wydawnictw zwartych kwalifikujących się do nadania numeru ISBN:

- Książki i broszury oddane drukiem (oraz ich różne formy produktowe)
- Publikacje w alfabecie Braille'a
- Publikacje, których wydawca nie zamierza aktualizować regularnie bądź kontynuować bezterminowo
- Audiobooki (książki mówione) na fizycznym nośniku lub dostępne w Internecie jako pliki do pobrania bądź w trybie strumieniowania
- Publikacje cyfrowe (e-booki) na nośnikach (na przykład taśmach, dyskiecie lub płytach CD-ROM, które mogą zostać odczytane przez maszynę) lub w Internecie (jako pliki do pobrania bądź w formie strumieniowania)
- Cyfrowe kopie drukowanych wydawnictw zwartych, które są dostępne w ramach łańcucha dostaw
- Publikacje w formie mikrofilmów
- Edukacyjne lub instruktażowe oprogramowanie, filmy, wideo, DVD, przezrocza na fizycznym nośniku lub dostępne w Internecie jako pliki do pobrania bądź w trybie strumieniowania
- Publikacje w formie mediów mieszanych, w których najważniejszy element opiera się na tekście, np. książka z dołączoną płytą CD lub DVD
- Pojedyncze artykuły² lub numery z konkretnego wydawnictwa ciągłego w sytuacji, w której zostały one udostępnione osobno (nie dotyczy to całości wydawnictwa ciągłego)
- Książki artystyczne i książki ilustrowane ze stroną tytułową i/lub z tekstem bądź podpisami
- Aplikacje typu e-book, ale tylko w przypadku, gdy zawierają one znaczącą zawartość tekstową, można je uznać za wydawnictwa zwarte oraz są one publicznie dostępne; można uwzględnić zdjęcia, materiał filmowy i dźwiękowy
- Mapy i atlasy

Kilka przykładów rodzajów materiałów, które **NIE kwalifikują się** do nadania numeru ISBN:

- Wydawnictwa ciągłe³ rozpatrywane w całości jako jednostki bibliograficzne (pojedyncze numery mogą się kwalifikować do nadania numerów ISBN)
- Obiekty abstrakcyjne⁴ takie jak utwory tekstowe bądź inne abstrakcyjne twory zawierające treść intelektualną lub artystyczną

²Jeśli pojedyncze artykuły są udostępniane przez wydawcę osobno, to kwalifikują się jako wydawnictwo zwarte i można im nadawać numery ISBN. Zasada ta nie dotyczy kopii będących odbitkami bądź reprintami, które zostały zamówione przez autora (autorów) artykułu w związku ich własnymi potrzebami z zakresu dystrybucji.

³Publikacja, która jest wydawana przez czas nieoznaczony i dla której nie ustalono wcześniej końca cyklu publikacji. Taka publikacja jest zwykle wydawana w kolejnych lub nawiązujących do siebie numerach, które zwykle są opatrzone oznaczeniami numerycznymi i/lub chronologicznymi. Typowe ich przykłady obejmują takie serie jak gazety, czasopisma, magazyny itp. oraz zasoby stale aktualizowane, takie jak podlegające uzupełnieniom publikacje luźnokartkowe oraz strony internetowe.

⁴Na przykład każda osobna forma produktu powstała dla powieści *Stary człowiek i morze* kwalifikuje się do nadania numeru ISBN, ale powieść sama w sobie – jako abstrakcyjny utwór tekstowy – nie może mieć przypisanego numeru ISBN.

- Materiały drukowane lub cyfrowe, których wyłącznym przeznaczeniem jest słuzenie celom marketingowym lub promocyjnym, na przykład druki reklamowe, widżety i tego typu obiekty
- Nuty w formie drukowanej
- Reprodukcje obrazów i katalogi artystyczne bez strony tytułowej i tekstu
- Dokumenty osobiste (takie jak cyfrowe curriculum vitae lub profil osobisty)
- Kartki okolicznościowe
- Nagrania utworów muzycznych
- Oprogramowanie, filmy, wideo, DVD lub przezrocza, których przeznaczeniem jest wykorzystanie w dowolnym celu innym niż edukacyjny lub instruktażowy
- Elektroniczne tablice informacyjne
- Wiadomości e-mail i pozostała korespondencja cyfrowa
- Gry
- Zmodyfikowane bądź spersonalizowane książki niespełniające kryterium ogólnej ich dostępności
- Kupony z kluczami licencyjnymi zapewniające dostęp do cyfrowych wydawnictw zwartych udostępnianych w Internecie

Niektórymi identyfikatorami – takimi jak numer ISSN czy ISMN – kierują jasno określone zasady dotyczące zakresu materiałów, jakie kwalifikują zasób do nadania mu numeru, podczas gdy jeszcze inne identyfikatory – jak np. numer GTIN-13 nadawany jednostkom handlowym – mogą zostać zastosowane w przypadku bardzo szerokiej gamy produktów.

Ze względu na to, że numer ISBN jest obecnie w pełni kompatybilny z numerem GTIN-13, sprzedawcy mogą z większą łatwością sprzedawać takie niekwalifikujące się do nadania numeru ISBN produkty pokrewne, które zamiast tego są oznaczone numerem GTIN-13 bez konieczności dostosowywania wykorzystywanych systemów.

Listy i przykłady przedstawione powyżej nie mają na celu całkowitego wyczerpania dostępnych możliwości. Jest tak dlatego, że wiele krajów różni się pod względem praktyk stosowanych w obszarze prawa i handlu. Aby uzyskać więcej informacji – w tym pozwalających ustalić, czy dany typ produktu kwalifikuje się do uzyskania numeru ISBN, czy też nie – należy skontaktować się z agencją rejestracyjną ISBN właściwą dla danego kraju.

Aby zapoznać się z informacjami na temat innych typów identyfikatorów oraz ich wykorzystania, należy przeczytać [Sekcję 16. Numer ISBN a inne identyfikatory](#).

Numer ISBN jest identyfikatorem i nie niesie ze sobą ochrony prawnej bądź ochrony praw autorskich w jakiegokolwiek formie.

Przypisanie numeru ISBN do produktu nie oznacza, że produkt ten do celów prawnych lub podatkowych ma być uznawany za książkę.

5. Struktura numeru ISBN

Od 1 stycznia 2007 roku krajowe agencje rejestracyjne ISBN dostarczają wyłącznie numery ISBN składające się z 13 cyfr i uwzględniające następujące elementy:

- element GS1

- element grupy rejestracyjnej
- element rejestrujący
- element publikacji
- cyfrę kontrolną

Jeśli zasób jest oddany drukiem, to numer ISBN zawsze jest poprzedzany skrótem „ISBN”.

Uwaga: W krajach, w których nie korzysta się z alfabetu łacińskiego, skrót ten może zostać zapisany znakami używanymi lokalnie **jako uzupełnienie** skrótu „ISBN” zapisanego alfabetem łacińskim.

Numer ISBN dzieli się na pięć elementów. Trzy z nich mogą mieć różną długość. Pierwszy i ostatni element są zawsze stałej długości. Wszystkie elementy muszą być od siebie w widoczny sposób oddzielone dywizem lub spacją w przypadku, w którym są prezentowane w formie *możliwej do odczytania przez człowieka*:

ISBN 978-92-95055-12-4

lub

ISBN 978 92 95055 12 4

Uwaga: Wykorzystanie dywizów lub spacji nie ma znaczenia leksykalnego i służy wyłącznie zwiększeniu czytelności zapisu.

Liczba cyfr w drugim, trzecim i czwartym elemencie numeru ISBN (element grupy rejestracyjnej, element rejestrujący, element publikacji) może być różna. Długość elementu grupy rejestracyjnej i elementu rejestrującego zależy od oczekiwanego dorobku wydawniczego grupy rejestracyjnej lub rejestrującego. Jeśli elementy te są krótkie, oznacza to, że oczekiwany dorobek grupy rejestracyjnej lub rejestrującego (lub ich obu) będzie składać się z dużej liczby publikacji.

5.1 Element GS1

Pierwszym elementem numeru ISBN jest trzycyfrowa liczba, która jest udostępniana przez organizację GS1 znaną wcześniej pod nazwą EAN International. Prefiksy, które już zostały udostępnione przez GS1 to 978 i 979, ale w zależności od potrzeb w przyszłości może dojść do dalszego przydzielania prefiksów, aby zapewnić ciągłość systemu numerów ISBN.

PRZYKŁAD: 978

5.2 Element grupy rejestracyjnej

Drugi element numeru ISBN identyfikuje kraj, region geograficzny lub obszar językowy uczestniczący w systemie numerów ISBN. Niektórzy uczestnicy systemu numerów ISBN tworzą obszary językowe (np. numer grupy rejestracyjnej o wartości 3 = grupa języka niemieckiego w ramach elementu GS1 równającego się 978), a inni formują jednostki regionalne (np. numer grupy rejestracyjnej o wartości 982 = rejon południowego Pacyfiku w ramach elementu GS1 równającego się 978). Długość tego elementu bywa różna, ale może się na niego składać nie więcej niż 5 cyfr.

Elementy grupy rejestracyjnej są przydzielane przez International ISBN Agency.

PRZYKŁAD: 978-92

5.3 Element rejestrujący

Trzeci element numeru ISBN identyfikuje konkretnego wydawcę lub imprint w danej grupie rejestracyjnej. Długość tego elementu różni się w zależności od oczekiwanego dorobku wydawcy. Element może składać się z nie więcej niż 7 cyfr. Do wydawców z największym oczekiwanym dorobkiem przypisuje się najkrótsze elementy rejestrującego i odwrotnie.

Potencjalny rejestrujący przekazuje swoje zgłoszenie do agencji rejestracyjnej ISBN, która odpowiada za zarządzanie systemem numerów ISBN w kraju, regionie bądź grupie językowej właściwej dla siedziby tego podmiotu. Celem jest przypisanie podmiotowi elementu rejestrującego, który będzie dla niego unikalny. Gdy możliwości przydzielenia mu numeru ISBN powiązanego z jego elementem rejestrującego zostaną już wyczerpane, będzie mógł uzyskać dodatkowy element rejestrujący. Takie rozwiązanie umożliwia dalszy przydział numerów ISBN. ([Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej na temat przydzielania elementów rejestrującego w ramach systemu ISBN, patrz punkt 14.4.](#))

PRZYKŁAD: 978-92-95055

5.4 Element publikacji

Czwarty element numeru ISBN identyfikuje konkretne wydanie publikacji wydanej przez określonego wydawcę. Długość tego elementu może być różna w zależności od oczekiwanego dorobku wydawcy branego pod uwagę. Element może składać się z nie więcej niż 6 cyfr. Do wydawców z największym oczekiwanym dorobkiem przypisuje się najdłuższe elementy publikacji i odwrotnie. Aby zapewnić zachowanie odpowiedniej długości numeru ISBN, puste miejsca są reprezentowane jako zero.

PRZYKŁAD: 978-92-95055-12

5.5 Cyfra kontrolna

Piątym elementem numeru ISBN jest cyfra kontrolna. Jest ona obliczana za pomocą algorytmu mod 10. ([Aby dowiedzieć się więcej o metodzie obliczania, patrz Załącznik 1](#) lub skontaktuj się ze swoją krajową agencją rejestracyjną ISBN, aby zasięgnąć porady.)

6. Zastosowanie numeru ISBN

6.1 Informacje ogólne

Osobny numer ISBN powinien być przypisany każdemu odrębnemu wydawnictwu zwartemu lub odrębnemu wydaniu bądź formatowi wydawnictwa zwartego wydanemu przez wydawcę.

Odrębny numer ISBN powinien być przypisany każdemu wydaniu wydawnictwa zwartego wydanemu w innym języku.

Jeśli wydawnictwo zwarte jest wydawane w różnych formach produktu i/lub ma różne opisy formy produktu i/lub cechy formy produktu i/lub zestawy ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu, co wpływa na dostępność tych wersji, to każda z nich również musi być opatrzona swoim własnym numerem ISBN.

Odrębny numer ISBN nie powinien być przypisywany wydaniu lub dodrukowi danej publikacji, w którym nie wprowadzono żadnych zmian, a które jednocześnie zostało

wypuszczone w tej samej formie produktu, z tym samym opisem formy produktu i niezmiennymi cechami formy produktu oraz ograniczeniami względem sposobu wykorzystania zasobu, a także przez tego samego wydawcę lub pod tym samym znakiem wydawcy.

6.2 Zmiany wprowadzane w publikacjach

Odrębny numer ISBN powinien zostać przypisany, jeśli którakolwiek część (bądź części) publikacji została w istotny sposób zmieniona względem jej poprzednich wydań, a także w przypadku, w którym znaczące zmiany zaszły w cechach fizycznych lub cyfrowych nowego wydania publikacji.

Powyższe odnosi się do zmiany:

- tytułu i/lub podtytułu⁵ publikacji
- języka
- nazwy wydawcy lub znaku wydawcy (imprintu)⁶
- imienia i nazwiska autora
- zawartości tekstowej, jeśli zmiany są znaczniejsze niż poprawienie błędów w druku
- formy produktu (np. z wydania w twardej oprawie na wydanie w miękkiej oprawie, z audiobooka na nośniku fizycznym na audiobook dostępny do pobrania)
- opisu formy produktu (np. z formatu .pdf na .EPUB, zmiana wymiarów fizycznych książki)
- cech formy produktu (np. ze standardowego fontu na font dostosowany do potrzeb osób z dysleksją, z wersji 2. formatu EPUB na jego wersję 3.)⁷
- ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu (np. cofnięcie pozwolenia na drukowanie, zmiana licencji z pojedynczego użytkownika na wielu użytkowników)

Zmiana ilustracji na okładce, kolorów lub ceny wydawnictwa zwarteo nie wymaga przydzielenia odrębnego numeru ISBN, choć można w takiej sytuacji przydzielić osobny numer ISBN, jeśli będzie to konieczne ze względu na potrzeby łańcucha dostaw (np. w związku z działaniami przeprowadzanymi w powiązaniu z innymi mediami).

6.3 Przedruki faksymilowe

Odrębny numer ISBN powinien zostać przydzielony do przedruku faksymilowego, jeśli został on wyprodukowany przez innego wydawcę lub ponownie wydany pod imprintem należącym do innego wydawcy. Odrębny numer ISBN powinien zostać przydzielony także w przypadku, w którym ta sama publikacja jest wydawana pod innym imprintem należącym do tego samego wydawcy. Jeśli książka została zeskanowana i poddana digitalizacji przez podmiot inny niż pierwotny wydawca (np. przez bibliotekę), to wersja zeskanowana i poddana cyfryzacji powinna otrzymać osobny numer ISBN za pośrednictwem podmiotu, który ją wyprodukował, ale pod warunkiem, że wersja ta jest publicznie dostępna (w przeciwieństwie do wersji, która powstała na przykład wyłącznie w celu dokonania archiwizacji).

⁵ Kwestia przypisania nowego numeru ISBN w związku ze zmianą podtytułu zależy od istotności zmiany. Na przykład dodanie frazy „Tajemnica Kurta Wallandera” w charakterze podtytułu nie będzie wymagało nadania nowego numeru ISBN.

⁶ W niektórych krajach zmiana imprintu nie będzie się automatycznie wiązała z koniecznością nadania nowego numeru ISBN – należy to sprawdzić, kontaktując się z krajową agencją ds. ISBN.

⁷ Zmiana w numerze ISBN nie jest wymagana w przypadku zmigrowania istniejącej wersji 2. formatu EPUB do jego wersji 3., jeśli obie wersje nie będą udostępniane jednocześnie, a żaden ze sprzedawców bądź klientów nie wymaga wprowadzenia rozróżnienia między tymi dwiema wersjami.

6.4 Publikacje luźnokartkowe i ich cyfrowe ekwiwalenty

Numer ISBN powinien zostać przydzielony zakończonej publikacji luźnokartkowej – czyli takiej publikacji luźnokartkowej lub jej cyfrowemu ekwiwalentowi, które nie będą kontynuowane bezterminowo.

Numer ISBN nie powinien być przydzielany publikacji luźnokartkowej, która jest na bieżąco uzupełniana (wydanie stale aktualizowane), ani też pojedynczym zaktualizowanym sekcjom.

6.5 Publikacje wielotomowe

Publikacje mogą składać się z więcej niż jednego tomu. W takich przypadkach numer ISBN musi zostać przypisany całej kolekcji. Jeśli pojedyncze tomy danej kolekcji/ zestawu są dostępne osobno, każdy tom musi zostać opatrzony odrębnym numerem ISBN umożliwiającym identyfikację. Na odwrocie strony tytułowej (lub na jej odpowiedniku z wersji wydanej inaczej niż drukiem) w każdym przypadku powinien znaleźć się dobrze widoczny numer ISBN opisujący kolekcję lub zestaw jako całość oraz numer ISBN przypisany to tego konkretnego tomu.

Nawet jeśli publikacja wielotomowa będzie udostępniana wyłącznie w formie kompletnej kolekcji, wciąż zaleca się przypisanie odrębnego numeru ISBN każdemu pojedynczemu tomowi. Takie postępowanie ułatwi przetwarzanie transakcji na wielu etapach, wliczając w to obsługę przesyłek w sytuacji, w której nie wszystkie tomy są wydawane bądź dystrybuowane jednocześnie czy konieczność dostarczenia egzemplarzy zastępczych w zamian za uszkodzone kopie.

6.6 Zestawy zawierające wiele elementów

Jeśli zestaw zawierający wiele elementów uwzględnia więcej niż jeden produkt kwalifikujący się do nadania mu numeru ISBN, zestawowi (całości) również należy nadać pojedynczy numer ISBN. Ponadto każdy element zestawu, który kwalifikuje się do nadania mu numeru ISBN powinien mieć przypisany numer ISBN, jeśli jest udostępniany także oddzielnie. Nawet jeśli pojedyncze elementy kwalifikujące się do nadania im oddzielnych numerów ISBN nie są dostępne jako osobne pozycje, można im nadać odrębne numery ISBN w sytuacji, w której jest to dyktowane potrzebami łańcucha dostaw.

Jeśli jeden kwalifikujący się produkt jest udostępniany w powiązaniu z drugorzędnym elementem, który sam w sobie nie kwalifikuje się do nadania mu numeru ISBN, to należy zastosować jeden numer ISBN do zidentyfikowania całego zestawu oraz kolejny numer ISBN do zidentyfikowania tego produktu, który się do tego kwalifikuje w przypadku, w którym jest on dostępny również osobno. Jednakże – ze względu na to, że wykracza to poza możliwości nadania numeru ISBN – numer ISBN nie może zostać wykorzystany do zidentyfikowania drugorzędnego elementu w sytuacji, w której on także jest udostępniany jako osobna pozycja.

W zestawie składającym się z produktu stanowiącego oprogramowanie edukacyjne, któremu towarzyszy podręcznik użytkownika i przewodnik techniczny, można objąć wszystkie elementy pojedynczym numerem ISBN, jeśli podręcznik i przewodnik jest niezbędny do umożliwienia obsługi oprogramowania oraz jest przydatny wyłącznie jako dodatek do niego. Jeśli takie przewodniki i podręczniki są udostępniane jako osobne pozycje, to powinny mieć przypisane odrębne numery ISBN.

Jeśli główny element produktu składającego się z wielu elementów nie jest ani książką, ani kwalifikującym się oprogramowaniem edukacyjnym – nawet jeśli towarzyszy mu książeczka (np. z instrukcją) – to zestaw jako całość nie może otrzymać numeru ISBN.

7. Zagadnienia problematyczne związane z przypisywaniem numeru ISBN

7.1 Lista wcześniejszych publikacji

Jeśli wydawca dołącza do systemu numerów ISBN już po rozpoczęciu działalności wydawniczej, postuluje się aby przypisał numery ISBN do każdej wydanej wcześniej przez siebie publikacji oraz opublikował te numery ISBN w jakimkolwiek własnym katalogu bez względu na to, czy ukaże się on formie drukowanej, czy cyfrowej. Numer ISBN musi się również pojawić w pierwszym dostępnym dodruku lub kolejnym wydaniu tytułu uwzględnionego na liście wcześniejszych publikacji.

7.2 Publikacje wspólne

Publikacji wydanej pod imprintem wspólnym z innymi wydawcami numer ISBN zwykle przypisuje ten wydawca (bądź wydawcy), który odpowiada za dystrybucję. Jednak dopuszcza się, by każdy ze współwydawców przypisał swój własny numer ISBN i zamieścił wszystkie z nich na stronie zawierającej informacje o prawach autorskich. W takim wypadku tylko jeden z tych numerów ISBN będzie przedstawiany na publikacji w formie kodu kreskowego.

7.3 Publikacje sprzedawane lub dystrybuowane przez pośredników

(Z poniższej listy punkt b i d ma zastosowanie tylko w przypadku krajów, które jeszcze nie uczestniczą w systemie.)

- a. Zgodnie z wytycznymi standardu ISBN konkretne wydanie wydane przez konkretnego wydawcę może otrzymać tylko jeden numer ISBN. Ten numer ISBN musi zostać utrzymany bez względu na to gdzie – lub przez kogo – publikacja ta jest dystrybuowana bądź sprzedawana.
- b. Publikacja importowana przez wyłącznego dystrybutora lub pośrednika działającego w regionie, który nie jest objęty systemem ISBN i nie ma przypisanych numerów ISBN może zyskać numer ISBN, jaki zostanie do niej przypisany przez wyłącznego dystrybutora.
- c. Publikacja importowana przez wyłącznego dystrybutora lub pośrednika, w której stronę tytułową pierwotnego wydawcy zastąpiono nową stroną tytułową noszącą imprint wyłącznego dystrybutora musi otrzymać nowy numer ISBN nadany przez wyłącznego dystrybutora lub pośrednika. Numer ISBN pierwotnego wydawcy również powinien się pojawić.
- d. Publikacja importowana przez kilku dystrybutorów działających w regionie, który nie jest objęty systemem ISBN i nie ma przypisanych numerów ISBN może zyskać numer ISBN, jaki zostanie do niej przypisany przez agencję rejestracyjną ISBN odpowiedzialną za tych dystrybutorów.

7.4 Przejęcie jednego wydawcy przez drugiego

Wydawca nabywający inne wydawnictwo może w dalszym ciągu korzystać z nieprzypisanych numerów ISBN z puli numerów właściwej dla pierwotnie przypisanego

elementu rejestrującego. Krajowa agencja ds. ISBN odpowiedzialna za ten element rejestrujący musi zostać poinformowana o zmianie struktury własności dotyczącej elementu rejestrującego. Jeśli książki mają w dalszym ciągu być wydawane pod nazwą obu wydawców, to mogą mieć przypisane osobne elementy rejestrującego lub dzielić wspólny taki element w zależności od praktyki obowiązującej na rynku.

7.5 Przejęcie pełnego asortymentu i praw do publikacji

Wydawca nabywający pełny asortyment i prawa do publikacji może w dalszym ciągu korzystać z pierwotnie nadanych numerów ISBN do chwili, w której nowa spółka wykona dodruk lub ponownie wyda publikacje opatrzone właściwym dla niej elementem rejestrującego zawartym w numerze ISBN.

7.6 Wydawcy mający więcej niż jedną lokalizację, w której wydają swoje produkty

W sytuacji, w której wydawca prowadzi działalność w kilku miejscach i wszystkie z nich są wymienione razem w imprimie, pod którym została wydana dana publikacja, może on przypisać tylko jeden numer ISBN do tej publikacji.

Wydawca prowadzący niezależne i odrębne biura bądź oddziały znajdujące się w różnych miejscach może uzyskać osobny element rejestrujący dla każdego biura lub oddziału. Jednak każda z publikacji będzie mogła mieć przypisany wyłącznie jeden numer ISBN, który zostanie jej nadany przez odpowiadające za nią biuro lub oddział.

7.7 Numery ISBN nie mogą zostać przydzielone ponownie

Gdy prefiks rejestrującego i powiązany z nim szereg cyfr zostanie już przydzielony wydawcy przez agencję rejestracyjną ISBN, wydawca może przypisywać numery ISBN do tych publikacji, do których posiada prawa. Jednak gdy agencja ds. ISBN przypisze już numery ISBN do danego wydawcy, nie może on odsprzedawać, ponownie przypisywać, przekazywać bądź dzielić swoich zasobów numerów ISBN w celu obdzielenia nimi innych wydawców.

7.8 Numery ISBN nigdy nie mogą zostać wykorzystane ponownie

Numer ISBN, gdy zostanie przypisany do wydawnictwa zwartego, nigdy nie może zostać wykorzystany ponownie w celu zidentyfikowania innego wydawnictwa zwartego – nawet w sytuacji, w której okaże się, że pierwotny numer ISBN został błędnie przypisany. Rejestrujący, który odkryje, że numer ISBN został błędnie przypisany musi usunąć ten numer z listy numerów możliwych do wykorzystania. Rejestrujący musi także zgłosić błędnie nadany numer ISBN do właściwej mu agencji rejestracyjnej ISBN. Agencja rejestracyjna ISBN powiadomi o błędzie wszystkie wyznaczone zewnętrzne agencje bibliograficzne.

8. Rejestracja numerów ISBN oraz towarzyszące temu metadane

Dostępność metadanych opisowych stanowi podstawę zarówno dla sprzedaży, jak i katalogowania książek. Istnieją dowody na to, że im lepsza jakość metadanych tym wyższa sprzedaż. Informowanie właściwej agencji rejestracyjnej ISBN, lub organizacji

odpowiadającej za utrzymanie odpowiednich warunków rejestrowania publikacji, o numerach ISBN, które zostaną przypisane kolejnym publikacjom stanowi odpowiedzialność wydawców/rejestrujących. Informacje powinny uwzględniać następujący minimalny zbiór elementów metadanych (opisowych) oraz być kompatybilne ze standardami informacji o produkcie stawianymi przez system ONIX for Books utrzymywany przez organizację EDItEUR oraz powiązane z nią podmioty:

Element danych	Komentarz	Element(y) ONIX 3	Obowiązki (T/N)
ISBN	W formacie 13-cyfrowego numeru ISBN, bez spacji i dywizów	<ProductIdentifier>	T
Forma produktu	Kod, który wskazuje nośnik i/lub format produktu <i>Wymiary fizyczne również mogą przyczynić się do powstania rozróżnienia między dwoma produktami istniejącymi w formie fizycznej, które w innym wypadku miałyby taką samą oprawę i format.</i>	<ProductComposition> <ProductForm> <ProductFormDetail> <ProductFormFeature> <Measure> <ProductPart>	T T N N N N
Seria	Tytuł serii oraz wykaz, jeśli to konieczne	Element złożony <Collection>	N
Tytuł	Tytuł publikacji, w razie potrzeby podany wraz z podtytułem lub innymi elementami tytułu	Element złożony <TitleDetail>	T
Współautor	Kod (lub kody) właściwe dla roli współautora oraz jego imię i nazwisko/nazwa (jedno lub więcej takich określeń)	Element złożony <Contributor> [identyfikator (ISNI) jest opcjonalny]	N
Wydanie	Numer wydania (dla wydań, które zaistniały po pierwszym wydaniu), jego typ oraz oświadczenie	<EditionTypeCode> <EditionNumber> <EditionStatement>	N T (po pierwszym wydaniu) N
Język(i) tekstu	Wykorzystuje kody językowe ISO 639-2/B	Element złożony <Language>	T
Imprint	Nazwa marki, pod którą dana publikacja jest wydawana	Element złożony <Imprint> [identyfikator (ISNI) jest opcjonalny]	T
Wydawca	Osoba lub organizacja, która jest właścicielem znaku wydawcy (imprintu) na dzień wydania publikacji	Element złożony <Publisher> [identyfikator (ISNI) jest opcjonalny]	T
Kraj, w którym doszło do publikacji	Wykorzystuje kody krajów ISO 3166-1	<CountryOfPublication>	T
Data publikacji	Data pierwszej publikacji dokonanej pod tym numerem ISBN. W formacie ISO 8601 (RRRRMMDD).	Element złożony <PublishingDate>	T
Numer ISBN publikacji nadrzędnej	Numer ISBN publikacji nadrzędnej, której dana publikacja jest częścią – stosowany w razie konieczności <i>Stosowany w przypadku, w którym numer ISBN zostaje zarejestrowany na potrzeby rozdziału bądź części obiektu lub na potrzeby części zestawu bądź serii</i>	Element złożony <RelatedProduct> Element złożony <RelatedWork>	N N
	<i>W przypadku produktów cyfrowych uwzględniono również postanowienie dopuszczające możliwość, w której numer ISBN może zostać przypisany przez pośrednika niższego szczebla, jeśli wydawca tego nie uczynił</i>	Elementy <RecordSource...	N

	<p><i>Analogicznie – w przypadku produktów cyfrowych – inne warunki licencji (ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu) lub wymagania systemu operacyjnego mogą być przyczyną rozróżnienia dwóch produktów, które w innym wypadku byłyby identyczne. Uwaga: „Epub” nie oznacza istnienia jakichkolwiek powiązań z formatem pliku EPUB stworzonym przez IDPF – jest to jedynie skrót, który wskazuje na „e-publicację”</i></p>	<p><ProductFormFeature> <EpubTechnicalProtection> <EpubUsageConstraint></p>	<p>N N N</p>
--	---	---	----------------------

Uwaga: W niektórych przypadkach zestawy metadanych dotyczących numeru ISBN reprezentowane w systemie ONIX korzystają z elementów złożonych, podczas gdy na pierwszy rzut oka mogłoby się wydawać, że prosty element danych byłby wystarczającym rozwiązaniem, lub też korzystają z zakodowanych wartości, w których tylko jeden kod jest właściwy. Takie rozwiązanie sprawia, że metadane dotyczące numeru ISBN mogą zostać określone za pomocą wiadomości schematu ONIX for ISBN Registration, który stanowi faktyczny podzbiór dla bieżącego systemu ONIX for Books (ONIX 3.0).

International ISBN Agency może dostarczyć schemat XML na życzenie.

Bazy danych, które łączą numery ISBN z ich metadanymi (np. zestawienia książek wydanych drukiem, bibliografie narodowe itp.) powinny być dostępne i stale uaktualniane. Jeśli agencje rejestracyjne ISBN nie oferują takich usług związanych z tworzeniem wykazów bibliograficznych, są one mimo to odpowiedzialne za nawiązanie współpracy z odpowiednimi dostawcami w celu zapewnienia pełnej dostępności tych usług. Klienci mogą zostać obciążeni opłatą za uzyskanie dostępu do takich informacji przez agencje rejestracyjne ISBN i wydawców bibliograficznych baz danych.

9. Numer ISBN dla publikacji cyfrowych i oprogramowania edukacyjnego/instruktażowego

9.1 Numer ISBN dla publikacji cyfrowych kwalifikujących się do jego nadania

Jeśli publikacja jest dostępna w formacie cyfrowym (np. w postaci e-booka, aplikacji typu e-book, na płycie CD-ROM lub w Internecie), może zostać zakwalifikowana do nadania jej numeru ISBN pod warunkiem, że zawiera ona tekst i jest publicznie dostępna oraz nie ma przesłanek, że zostanie wydawnictwem ciągłym. Takie publikacje mogą zawierać także obrazy i dźwięk.

Poniższym typom publikacji cyfrowych *nie* zostanie przypisany numer ISBN:

- Publikacje, które podlegają częstym aktualizacjom i w przypadku których możliwe jest uzyskanie niemal natychmiastowego wglądu we wprowadzane zmiany, na przykład internetowe bazy danych
- Strony internetowe
- Materiały promocyjne i reklamowe
- Tablice informacyjne
- Wiadomości e-mail i pozostała korespondencja cyfrowa
- Wyszukiwarki
- Gry
- Dokumenty osobiste (takie jak curriculum vitae lub profil osobisty)
- Narzędzia służące do planowania/dzienniki

9.2 Numer ISBN dla oprogramowania kwalifikującego się do jego nadania

Numer ISBN może zostać użyty do zidentyfikowania określonego oprogramowania, które ma służyć w celach edukacyjnych i/lub instruktażowych – przykładem może być produkt umożliwiający przeprowadzenie szkolenia z wykorzystaniem komputera – pod warunkiem, że nie ma możliwości dostosowania takiego oprogramowania do indywidualnych potrzeb ani nie wymaga ono danych do funkcjonowania.

Oprogramowaniu każdego innego rodzaju (np. grom komputerowym) nie można nadać numeru ISBN.

9.3 Zasady przypisywania numeru ISBN publikacjom cyfrowym

Publikacje muszą mieć odrębne numery ISBN, żeby dowolny podmiot uczestniczący w łańcuchu dostaw mógł w razie potrzeby zidentyfikować dany zasób.

Numer ISBN stanowi identyfikator wydawnictw zwartych (książek) i pokrewnych im produktów, które są publicznie dostępne. Nie powinien być używany do identyfikowania plików, które krążą wyłącznie między wydawcami a grafikami bądź usługodawcami oferującymi przekonwertowanie pliku na formę e-booka. Nie może też być identyfikatorem obiektów abstrakcyjnych takich jak utwory tekstowe (treść).

Ważne, by wprowadzić rozróżnienie pomiędzy sytuacją, w jakiej mamy różne produkty – które zawsze zasługują na nadanie im odrębnych numerów ISBN – a przypadkiem, gdzie różne zabezpieczenia DRM lub rozmaite ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu zostają powiązane z produktem w momencie przeprowadzania transakcji między dostawcą a konsumentem. Takie rozróżnienie nie zawsze jest czymś oczywistym. Równie istotną kwestią, o której należy pamiętać jest to, że nadanie odrębnych numerów ISBN jest potrzebne, aby można było uniknąć niejasności, jakie mogą zaistnieć w ramach łańcucha dostaw, jako że w jego przebieg jest zaangażowanych wiele produktów i podmiotów.

Użytkownicy końcowi muszą wiedzieć a) czy książka, którą kupują jest kompatybilna z posiadanym przez nich urządzeniem bądź oprogramowaniem oraz b) co będą mogli z nią zrobić (np. skopiować, wydrukować, pożyczyć, przekształcić na książkę mówioną itp.). Takie kwestie są zwykle definiowane przez kombinację formatu pliku (np. EPUB, .pdf) i oprogramowania do zarządzania cyfrowymi prawami autorskimi zwanego oprogramowaniem DRM, które pozwala mieć pod kontrolą – w sensie technicznym – sposoby wykorzystania danego e-booka. Nadanie odrębnych numerów ISBN pomoże rozpowszechniać i odkrywać te informacje oraz zarządzać nimi, a także ułatwi dostarczanie odpowiednich wersji e-booków.

- Jeśli konkretny e-book, który kwalifikuje się do nadania mu numeru ISBN, jest dostępny w innych podstawowych formatach plików, takich jak EPUB, .pdf itp., to każdy z opublikowanych i udostępnianych osobno formatów powinien otrzymać odrębny numer ISBN. Jeśli publikacja jest przenoszona na nową wersję formatu pliku (np. z EPUB2 na EPUB3), ważne, by każda z wersji miała odrębny numer ISBN, jeśli obie z nich będą dostępne jednocześnie lub sprzedawcom bądź klientom zależy na rozróżnieniu między wersjami.
- Jeśli zastosowano autorski format pliku lub wykorzystano system DRM, przez co dana wersja została związana z określoną platformą, urządzeniem lub oprogramowaniem (systemem odczytu), każdej takiej wersji należy przypisać odrębny numer ISBN. Jednak w sytuacji, w której publikacje cyfrowe są dostarczane przez sprzedawcę będącego wyłącznym dostawcą e-booków w formacie autorskim, jakie można zakupić

jedynie za pośrednictwem jego własnej strony internetowej (np. Amazon Kindle, i-booki firmy Apple) i w której taki sprzedawca nie musi przypisywać numerów ISBN do swoich produktów, przydzielenie numerów ISBN takim wersjom nie jest konieczne. Może być jednak przydatne z punktu widzenia możliwości śledzenia sprzedaży lub zamieszczania dostępnych e-booków w wykazach publikacji znajdujących w bazach danych należących do osób trzecich. Jeśli przydzielono numery ISBN, to muszą być one unikalne dla tych wersji.

- Jeśli publikacja jest dostępna w ramach łańcucha dostaw z więcej niż jednym typem zabezpieczenia DRM, można przypisać do tych wersji ten sam numer ISBN bez względu na to, czy został on zaoferowany przez pierwotnego wydawcę, czy też przez dostawcę z dalszego etapu łańcucha dostaw – pod warunkiem, że dana technologia DRM nie zakłóca doświadczenia użytkownika ani nie wymusza narzucenia innych ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu
- Jeśli publikacja jest dostępna w ramach łańcucha dostaw w kilku wersjach charakteryzowanych przez *różne ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu* – bez względu na to, czy są one oferowane przez pierwotnego wydawcę, czy też przez dostawcę z dalszego etapu łańcucha dostaw – to każda z tych wersji stanowi unikalny produkt, który musi zostać zidentyfikowany przez unikalny numer ISBN.
- Jeśli ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu są określane podczas realizowania transakcji między dostawcą a klientem (np. oferuje się klientowi usługę, która pozwala wybierać z szerokiego zakresu ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu, które są dostępne na życzenie), to nie należy przypisywać numeru ISBN do w ten sposób uzyskanej publikacji, która może być dostosowywana do indywidualnych potrzeb.

Przykład 1: Wydawca przygotował dwie wersje jednej książki wykorzystujące format EPUB, zaś każdą z nich charakteryzują inne ograniczenia względem sposobu wykorzystania zasobu. Następnie przeprowadza ich dystrybucję za pośrednictwem łańcucha dostaw i z pomocą różnych pośredników. Dla każdej z tych konkretnych wersji produktu wymagany jest osobny numer ISBN.

Przykład 2: Wydawca przygotował plik w formacie EPUB i wydaje go dostawcy, który przypisuje dwa różne zestawy ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu do tego pliku i tworzy tym samym dwie jego wersje. Są one dostępne osobno jako dwa odrębne produkty. Dla każdej z tych konkretnych wersji produktu wymagany jest osobny numer ISBN (numer ISBN może zostać przypisany przez wydawcę – jeśli tego nie uczyni, może to za niego zrobić dostawca).

Przykład 3: Dostawca oferuje powszechnie dostępną możliwość zakupienia od niego e-booka oraz wyboru typu zabezpieczeń DRM, jaki ma zostać zastosowany. W tym przypadku nie ma potrzeby przypisywania różnych numerów ISBN, gdyż w dialogu prowadzonym między dostawcą a nabywcą nie pojawia się niejednoznaczność.

Przykład 4: Wydawca wydaje publikację – jedna jej wersja jest dostępna z szerszymi opisami tekstowymi do każdej ilustracji (jest to cecha wpływająca na przystępność publikacji), zaś druga jest ich pozbawiona. Każdej z tych wersji musi zostać przypisany unikalny numer ISBN, aby konkretne jej atrybuty były oczywiste dla potencjalnych nabywców i użytkowników (zwłaszcza tych, którym zależy na publikacjach przystępnych w odbiorze) oraz by każdą z tych wersji można było oddzielnie zidentyfikować.

Przykład 5: *Wydawca oferuje ograniczony i uprzednio zdefiniowany zestaw różnych wariantów ograniczeń względem sposobu wykorzystania zasobu dla konkretnej publikacji dostępnej w ramach łańcucha dostaw (np. jedną wersję można drukować, a drugiej już nie, albo dostępny jest wybór pomiędzy trzy- lub sześciomiesięcznym okresem wypożyczenia). Każda z tych opcji stanowi osobną publikację i wymaga odrębnego numeru ISBN.*

Przykład 6: *Wydawca oferuje szeroką gamę różnych wariantów (np. można wybierać różne parametry dotyczące ograniczeń z bogatego menu lub systemu wyboru). Nie trzeba nadawać osobnego numeru ISBN każdej możliwej kombinacji ze względu na to, że w istocie są to publikacje dostosowywane do indywidualnych potrzeb i tworzone na życzenie.*

- Jeśli wydawcy zlecają pośrednikom wygenerowanie różnych formatów swoich e-booków, to powinni dostarczać tym pośrednikom odrębne numery ISBN, które należy przypisać każdemu formatowi.

Jeśli wydawca nie dostarczy pośrednikowi numerów ISBN dla każdego formatu z osobna, to pośrednik może samodzielnie przypisać swoje numery ISBN. Aby można było zrealizować ten cel, agencje rejestracyjne ISBN zapewnią pośrednikom elementy rejestrującego zawierające się w numerze ISBN. W takim przypadku numery ISBN i powiązane z nimi metadane powinny zostać zgłoszone wydawcy oraz krajowej agencji rejestracyjnej ISBN i innym agencjom bibliograficznym.

(Uwaga: nie zaleca się stosowania metody opisanej w tym punkcie; należy z niej korzystać wyłącznie w przypadkach, w których wydawca odmawia przypisania odrębnego numeru ISBN każdemu z produktów.)

- Jeśli książka jest poddawana digitalizacji przez bibliotekę lub inną organizację, a jej wersja cyfrowa jest udostępniana publicznie, to – jako nowy produkt – powinna zostać zidentyfikowana przez odrębny numer ISBN bez względu na to, czy za dostęp do wersji cyfrowej jest pobierana opłata, czy nie.

10. Numer ISBN nadawany publikacjom drukowanym na życzenie

Na potrzeby nadawania numerów ISBN uznaje się, że druk na życzenie stanowi rodzaj technologii druku.

Publikacja drukowana na życzenie jest drukowana i oprawiana w odpowiedzi na konkretne zamówienie klienta. Takie zamówienia często dotyczą pojedynczych kopii publikacji, które w innym wypadku byłyby niedostępne z powodu wyczerpania nakładu. Jest tak ze względu na to, że wydrukowanie pojedynczej puli egzemplarzy na normalnych zasadach byłoby nieopłacalne.

Jeśli wersja publikacji, która jest drukowana na życzenie stanowi inną formę produktu, różniącą się od wcześniej opublikowanej wersji drukowanej w trybie standardowym (np. publikacja w oprawie twardej zostaje wydrukowana w oprawie miękkiej, gdy dochodzi do zmiany trybu drukowania na tryb na życzenie), to wymagane jest nadanie nowego numeru ISBN, podobnie jak w przypadku każdej innej zmiany w formie produktu. Drobne zmiany dotyczące korekty rozmiaru wymuszanej przez wymagania techniczne maszyny

drukarskiej drukującej w trybie na życzenie nie wymagają przypisania nowego numeru ISBN.

Zwykle przypisuje się numer ISBN do publikacji drukowanej na życzenie wtedy, gdy jest ona udostępniana na życzenie lub katalogowana jako taka, a nie wtedy, gdy faktycznie dochodzi do jej wydrukowania.

Wersja książki drukowanej na życzenie, która została „dostosowana do indywidualnych potrzeb” lub „spersonalizowana” – to klient, a nie wydawca, dyktuje zawartość takiej książki, przy czym jej dostępność jest ograniczona – nie może otrzymać numeru ISBN.

11. Pakiety szkoleniowe

Pakiet szkoleniowy stanowi zestawienie różnych materiałów w formie fizycznej bądź cyfrowej. Może zawierać fragmenty książek, artykuły prasowe, materiały autorstwa nauczyciela oraz, w miarę możliwości, zasoby multimedialne. Pojedyncze elementy zestawu powinny mieć przypisane numery ISBN, ale tylko wtedy, gdy są one udostępniane osobno i kwalifikują się do nadania im numerów ISBN. Pakietowi szkoleniowemu jako takiemu nie należy nadawać numeru ISBN, jeśli został on dostosowany do potrzeb pojedynczego odbiorcy końcowego. Jeśli jednak dany pakiet szkoleniowy jest szerzej udostępniany (np. za pośrednictwem księgarni uniwersyteckich), to należy mu przypisać numer ISBN.

12. Małe wydawnictwa i Self-publishing samopublikowanie

Self-publishing (samopublikowanie) polega na tym, że za wydanie książki (w formie cyfrowej bądź drukowanej) odpowiada jej autor, a w procesie nie jest zaangażowane jakiegokolwiek funkcjonujące wydawnictwo. Autor podejmuje ryzyko finansowe i jest odpowiedzialny za cały ten proces. Autor może zlecić zrealizowanie części bądź całości procesu na zewnątrz – firmom, które takie usługi oferują.

W przypadku samopublikowania autor jest traktowany jako rejestrujący/wydawca – może mu zostać przyznany prefiks właściwy dla rejestrującego oraz odpowiednio duża pula numerów ISBN. Drugim wariantem jest przyznanie pojedynczego numeru ISBN w przypadku, w którym agencja rejestracyjna ISBN przyznaje pojedyncze numery.

Agencje rejestracyjne mogą narzucić ograniczenie względem liczby numerów ISBN o wspólnym prefiksie, które mogą być przypisywane wydawcy zanim ten wydawca zgłosi zapotrzebowanie na własny prefiks i pulę numerów.

Podmioty świadczące usługi z zakresu samopublikowania, które w procesie stanowią osobę trzecią, nie powinny mieć przypisywanego elementu rejestrującego, jeżeli nie są jednocześnie wydawcami.

Osoby samopublikujące powinny mieć świadomość tego, że jeśli zewnętrzny usługodawca oferuje przypisanie jednego ze swoich numerów ISBN, to prawdopodobnie zostanie wskazany w bazach danych związanych z numeracją ISBN jako wydawca.

Jeśli publikacja pojawi się wyłącznie na jednej platformie i nie będzie udostępniana w ramach łańcucha dostaw, to nadanie numeru ISBN nie jest obowiązkowe. Jeśli jednak

istnieje prawdopodobieństwo, że dana publikacja zostanie udostępniona w ramach łańcucha dostaw (np. za pośrednictwem księgarni), to należy jej przypisać numer ISBN.

Uwaga: Numery ISBN należy pozyskać od właściwej agencji rejestracyjnej ISBN, która odpowiada za działalność w kraju, w którym znajduje się siedziba wydawcy, bez względu na lokalizację jakiegokolwiek platformy bądź usługi z zakresu samopublikowania.

13. Lokalizacja i widoczność numeru ISBN w publikacjach

13.1 Informacje ogólne

Numer ISBN musi pojawić się bezpośrednio na danym obiekcie.

W przypadku publikacji drukowanych numer ISBN musi się pojawić:

- na odwrocie strony tytułowej (strona zawierająca informacje o prawach autorskich)
- w stopce strony tytułowej, jeśli nie ma miejsca na uwzględnienie odwrotu strony tytułowej
- u dołu po zewnętrznej stronie tylnej części okładki
- w stopce zamieszczonej z tyłu obwoluty lub jakiegokolwiek opakowania ochronnego bądź opaski

W przypadku publikacji cyfrowych numer ISBN musi się pojawić:

- na ekranie tytułowym, pierwszym ekranie (płyty kompaktowe, publikacje dostępne online) lub ekranie, na którym wyświetlany jest tytuł bądź jego ekwiwalent (np. pierwszy ekran, który jest widoczny przy pierwszym uzyskaniu dostępu do treści i/lub ekran prezentujący informacje dotyczące praw autorskich)

W przypadku filmów edukacyjnych/instruktażowych, materiałów wideo i przezroczy, numer ISBN musi się pojawić wśród napisów wskazujących na autorów zasobu.

Jeśli publikacja jest wydawana na nośniku, który stanowi jej integralną część (np. płycie kompaktowej, kasecie lub dyskietce), numer ISBN znajdzie się na etykietach dołączonych do tego nośnika. Jeśli ukazanie numeru ISBN na nośniku lub jego etykiecie nie jest możliwe, numer ISBN znajdzie się u dołu z tyłu stałego opakowania tego nośnika (np. na pudełku, kopercie bądź ramce).

Indywidualne numery ISBN zostaną nadane różnym formatom ,publikacji cyfrowej, jeśli będą one udostępniane osobno. Jeśli publikacja jest udostępniana w dwóch formatach, które na potrzeby sprzedaży są zawsze ze sobą łączone, to wymagany jest tylko jeden numer ISBN. Jeśli formaty są udostępniane osobno, to wszystkie numery ISBN powinny być wymienione w formie listy uwzględniającej wszystkie wersje. Format skrócony powinien zostać wspomniany w nawiasie zaraz po właściwym mu numerze ISBN. W przypadku wydań oddanych drukiem, jeśli numery ISBN właściwe dla różnych formatów są znane, to formaty te również można przedstawić w formie takiej listy.

Przykłady: ISBN 978-951-45-9693-3 (oprawa twarda)
ISBN 978-951-45-9694-0 (oprawa miękka)
ISBN 978-951-45-9695-7 (PDF)
ISBN 978-951-45-9696-4 (EPUB)

Numer ISBN pojawi się także na wszelkich dołączonych materiałach, jakie zostały wydane w połączeniu z publikacją.

Numer ISBN powinien być zawsze drukowany czcionką na tyle dużą, żeby łatwo można go było odczytać (np. dziewięciopunktową lub większą).

13.2 Numer ISBN w formie kodu kreskowego

Błyskawiczna globalna ekspansja technologii skanowania kodów kreskowych pozwoliła zyskać na znaczeniu umowie między organizacją GS1 (znaną wcześniej jako EAN International oraz Uniform Code Council) a International ISBN Agency i International ISMN Agency, dzięki której numer ISBN może zostać zakodowany w formie kodu kreskowego EAN-13. To sprawiło, że numer ISBN stał się międzynarodowym identyfikatorem kompatybilnym z ogólnosięciowym systemem kodów kreskowych.

Przedstawienie numeru ISBN za pomocą symboli kodu kreskowego EAN-13 musi być zgodne z normą ISO/IEC 15420 (specyfikacja EAN/UPC dotycząca symboli kodów kreskowych), która wymaga, aby wykorzystanie symboli EAN-13 pokrywało się z zaleceniami GS1. Kod kreskowy EAN składa się z trzynastu cyfr.

Poniżej znajduje się przykład numeru ISBN zakodowanego za pomocą symboli kodu kreskowego EAN-13:

ISBN 978-92-95055-12-4

Jeśli numer ISBN ma wystąpić pod postacią kodu kreskowego, musi zostać zamieszczony w formie, która jest możliwa do odczytania przez człowieka zaraz nad symbolem kodu kreskowego EAN-13 i być poprzedzony skrótem „ISBN”.

Przykład wydrukowania numeru ISBN z wykorzystaniem symboli kodu kreskowego EAN-13:

ISBN 978-92-95055-12-4

Więcej informacji służących wprowadzeniu do tematyki symboli kodu kreskowego EAN-13 i dotyczących ich wykorzystania można zasięgnąć w agencjach rejestracyjnych ISBN oraz International ISBN Agency. Zachęca się agencje rejestracyjne ISBN do prowadzenia bezpośredniej współpracy z organizacjami GS1 na poziomie krajowym bądź regionalnym.

W przypadku publikacji zalecanym miejscem, w którym należy umieścić symbolu kodu kreskowego EAN-13 jest prawa dolna ćwiartka na odwrocie produktu, blisko grzbietu.

13.3 Pięcicyfrowy kod dodatkowy

Na rynku książki w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie wykorzystuje się pięcicyfrowy dodatek do kodu kreskowego służący do określenia ceny produktu. Aby dowiedzieć się więcej na temat kodów kreskowych w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, zapoznaj się z treścią strony internetowej stowarzyszenia Book Industry Study Group: <http://bisq.org>.

Pięcicyfrowy kod dodatkowy nie powinien być stosowany do przekazywania informacji o cenie w innych krajach, choć może zostać wykorzystany przez wydawcę do użytku wewnątrzfirmowego (np. do obsługi zwrotów), jeśli kod zostanie uzupełniony o prefiks „9”.

Takie kody uzupełniające zawsze zaczynają się cyfra „9” i obejmują przedział „90000-98999”.

13.4 Algorytm służący do generowania cyfry kontrolnej numeru ISBN

[Zapoznaj się z sekcją A1.1 Załącznika](#), aby dowiedzieć się jak obliczyć cyfrę kontrolną numeru ISBN.

14. Administracja systemu numerów ISBN

14.1 Informacje ogólne

Administrowanie systemem numerów ISBN jest realizowane na trzech poziomach: międzynarodowym, agencji rejestracyjnej ISBN oraz rejestrującego.

14.2 Administracja międzynarodowa

Najważniejszą funkcją i obowiązkiem International ISBN Agency jest:

- promowanie, koordynowanie i nadzorowanie ogólnościowego wykorzystania systemu numerów ISBN,
- reprezentowanie interesów społeczności ISBN przed innymi znaczącymi organizacjami,
- mianowanie odpowiednich organizacji jako agencji rejestracyjnych ISBN i w razie konieczności unieważnianie takich powołań,
- określanie grup rejestracyjnych i właściwych dla nich obszarów odpowiedzialności oraz przydzielanie ich odpowiednim agencjom rejestracyjnym ISBN,
- ustalanie definicji zasad dotyczących grupy rejestracyjnej rządzących długością elementów rejestrującego, jakie są dostępne w ramach każdej grupy oraz dbanie o to, by wykaz tych zasad był dokładny, kompleksowy i zawsze publicznie dostępny,
- przydzielanie agencjom rejestracyjnym ISBN puli unikalnych elementów rejestrującego w ramach odpowiedniej grupy rejestracyjnej oraz utrzymywanie pełnego i dokładnego wykazu elementów rejestrującego, które zostały już przypisane,
- zabezpieczenie utrzymania numerów ISBN oraz powiązanych z nimi metadanych za pośrednictwem wykazów prowadzonych przez agencje rejestracyjne ISBN,
- opracowywanie, monitorowanie oraz egzekwowanie polityk i procedur regulujących działalność agencji ISBN i funkcjonowanie procesu rejestrowania przez nie numerów ISBN, w tym wszelkich opłat z nim związanych,
- wspieranie badania i rozwiązywania przypadków zdublowania przydzielonego numeru ISBN,
- zapoznawanie się z odwołaniami od decyzji wydanych przez agencje rejestracyjne i decydowanie w ich sprawie,

- opracowywanie, prowadzenie i publiczne udostępnianie dokumentacji przeznaczonej dla użytkowników systemu numerów ISBN,
- wdrażanie i prowadzenie działań mających na celu wsparcie finansowania, aby adekwatnie do potrzeb wspomóc działalność International ISBN Agency; działania mają obejmować między innymi przekazywanie wkładów finansowych przez agencje rejestracyjne ISBN.

14.3 Agencje rejestracyjne ISBN

Administrowanie systemem numerów ISBN w ramach grupy rejestracyjnej stanowi odpowiedzialność agencji rejestracyjnej ISBN. Agencja rejestracyjna ISBN może prowadzić działalność według klasyfikacji na kraj, region, język lub zgodnie z innym uzasadnionym podziałem zakresu odpowiedzialności opierającym się na przydziale do grupy.

W jednej grupie może się znaleźć kilka agencji krajowych (np. w przypadku identyfikatorów grupy 978-0 i 978-1 istnieją osobne agencje dla Australii, anglojęzycznej części Kanady, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i tak dalej).

Za przypisanie numerów ISBN oraz świadczenie usług przez wyznaczone w tym celu agencje rejestracyjne ISBN mogą być pobierane opłaty. Wszelkie tego typu opłaty są pobierane w celu uzyskania zwrotu poniesionych kosztów.

Usługi mogą obejmować przydzielenie kodów i numerów identyfikacyjnych, przyznanie dostępu do takich kodów i numerów i/lub innych danych bądź informacji, jakie powstaną w związku z wdrożeniem standardu ISO 2108. Agencje rejestracyjne ISBN mogą oferować inne usługi, niepowiązane z przypisywaniem numerów ISBN, tylko jeśli wykupienie takich dodatkowych usług nie będzie dla użytkowników warunkiem koniecznym, który należy spełnić w celu uzyskania numerów ISBN.

Funkcją i obowiązkiem agencji rejestracyjnej ISBN jest:

- zapewnienie ciągłości świadczenia usług,
- wydawanie powiadomień rejestrującemu wydawnictwo zwarte lub nazwę wydawcy dotyczących przypisania numeru ISBN lub elementu rejestrującego numeru ISBN,
- tworzenie i utrzymywanie rejestrów numerów ISBN, metadanych dotyczących numerów ISBN i danych administracyjnych oraz zarządzanie nimi zgodnie z politykami ustalonymi przez International ISBN Agency (zadania uwzględniające metadane dotyczące numerów ISBN mogą zostać powierzone wyznaczonej agencji bibliograficznej pod warunkiem, że zostanie zapewniona zgodność z wymogami określonymi w specyfikacji),
- korygowanie nieodpowiednich numerów ISBN oraz metadanych dotyczących numerów ISBN, jeśli wystąpienie nieprawidłowości zostanie dowiedzione,
- udostępnianie numerów ISBN oraz powiązanych z nimi metadanych innym agencjom rejestracyjnym ISBN oraz użytkownikom systemu ISBN zgodnie z politykami ustalonymi przez International ISBN Agency,

- zestawianie i przechowywanie danych statystycznych dotyczących działalności agencji związanej z numeracją ISBN oraz przekazywanie tych danych International ISBN Agency w uzgodnionych terminach,
- promowanie wykorzystania systemu numerów ISBN oraz edukowanie i szkolenie innych osób na jego temat zgodnie ze specyfikacją obowiązującej w danym momencie wersji standardów ISBN,
- postępowanie zgodnie z politykami i procedurami ustalonymi przez International ISBN Agency zgodnie ze specyfikacją obowiązującej w danym momencie wersji standardów ISBN,
- kontaktowanie się z wydawcami, którzy nie przypisują swoim publikacjom numerów ISBN, doradzanie im w zakresie istotności i wartości przydzielenia numerów ISBN wszystkim kwalifikującym się do tego publikacjom oraz dostarczanie im pełnych informacji na temat tego, w jaki sposób można przyjąć ten standard.

W niektórych krajach agencja zajmująca się daną grupą przypisuje numery ISBN publikacjom przekazanym jako egzemplarz obowiązkowy, którym nie nadano jeszcze numeru ISBN. Następnie agencja informuje wydawcę o przypisaniu numeru ISBN i publikuje numer w bibliografii danego kraju.

14.4 Obszar administracyjny dotyczący rejestrujących/wydawców

Rejestrujący odpowiadają za przypisanie elementów publikacji pojedynczym wydawanym przez nich obiektom oraz dbanie o zgodność z odpowiednimi przepisami. Mogą ubiegać się o elementy rejestrującego oraz otrzymywać je od agencji rejestracyjnej ISBN wraz z wydrukiem bądź plikiem cyfrowym zawierającym pojedyncze numery ISBN, które są dostępne dla rejestrujących w ramach przydzielonego elementu rejestrującego. Niektóre agencje rejestracyjne ISBN mogą pobierać opłaty za świadczenie takich usług.

Agencja rejestracyjna ISBN wyznaczy wybór elementów publikacji, który będzie dostępny dla rejestrującego. Przypisana pula jest określana w oparciu o bieżący i oczekiwany dorobek wydawniczy oraz wiąże się bezpośrednio z długością przydzielonego elementu rejestrującego. Rejestrujący powinien zadbać o to, by agencja rejestracyjna ISBN uzyskała jak najwięcej informacji na temat wszystkich dostępnych pozycji z listy wcześniejszych publikacji oraz służyć agencji radą w zakresie wszystkich istniejących i przyszłych publikacji, aby mogła przypisać mu odpowiednio długi element rejestrujący. Agencja rejestracyjna ISBN może z początku przypisać mniejszą pulę numerów niż zamawiana, jeżeli nie ma pewności co do liczby publikacji, których prawdopodobieństwo ukazania się jest duże.

Rejestrujący musi przekazać agencji rejestracyjnej ISBN (lub wyznaczonej lokalnej agencji bibliograficznej) określoną ilość metadanych dotyczących publikacji, której nadawany jest numer ISBN. Specyfikacja dotycząca typu i formatu metadanych jest ustalana przez International ISBN Agency we współpracy z agencjami rejestracyjnymi ISBN ([patrz sekcja 8. we wcześniejszej części dokumentu](#)).

Jeśli pośrednik przypisuje numery ISBN właściwe dla rejestrującego lub swoje własne, to te numery ISBN i powiązane z nimi metadane powinny zostać zgłoszone rejestrującemu oraz agencji rejestracyjnej ISBN i innym agencjom bibliograficznym.

Rejestrujący musi także postępować zgodnie z procedurami ustalonymi przez odpowiednią dla niego agencję rejestracyjną ISBN. Jeśli rejestrujący/wydawca tego nie

zrobi (np. nie uda mu się dostarczyć odpowiednich metadanych lub sprzeda bądź przekaże numery ISBN), to agencja może odmówić przypisania dalszych elementów rejestrującego i/lub elementów publikacji do czasu, aż rejestrujący dostosuje się do tych wymagań.

Więcej informacji oraz szczegółowych instrukcji dotyczących systemu ISBN można uzyskać od właściwej agencji rejestracyjnej ISBN.

15. Numer ISBN i GS1

W 1997 roku doszło do zawarcia umowy między EAN International (EAN), Uniform Code Council (UCC), International ISBN Agency oraz International ISMN Agency, której celem było wspieranie wzajemnej współpracy między tymi organizacjami. Na mocy umowy odpowiednim przedstawicielom tych podmiotów nadawany jest status obserwatora podczas walnych zgromadzeń w pozostałych instytucjach. Ponadto umowa zaleca przeprowadzanie wzajemnych konsultacji oraz reguluje kwestie związane z numerowaniem książek, które nie są oddawane drukiem. W lutym 2005 roku EAN International oraz Uniform Code Council (UCC) połączyły swoje działalności pod nazwą GS1.

Dane kontaktowe:
GS1 Global Office
Blue Tower
Avenue Louise 326
B-1050 Bruksela
Belgia
Tel.: (+32 2) 788 7800
Faks: (+32 2) 788 7899
E-mail: contactus@gs1.org
Adres URL: <http://www.gs1.org>

Kontakt z krajowymi biurami GS1: <http://www.gs1.org/contact>

16. Numer ISBN a inne identyfikatory

16.1 DOI

System identyfikatorów obiektu cyfrowego (Digital Object Identifier System, DOI®) służy do identyfikowania obiektów z zawartością w środowisku cyfrowym. Nazwy DOI® są przypisywane dowolnemu obiektowi z myślą o wykorzystaniu go w sieciach cyfrowych. Wykorzystuje się je do dostarczania aktualnych informacji, w tym danych na temat tego, gdzie w Internecie można znaleźć dane obiekty (lub informacje na ich temat). Informacje o obiekcie cyfrowym mogą z czasem ulegać zmianom – także w kwestii lokalizacji obiektu – ale nazwa DOI się nie zmieni.

International DOI Foundation
EDItEUR
United House
North Road
Londyn N7 9DP
Wielka Brytania

Tel.: +44 (0)20 7503 6418
Faks: +44 (0)20 7503 6418
E-mail: contact@doi.org
Adres URL: <http://www.doi.org>

16.2 GTIN

Globalny Numer Jednostki Handlowej (Global Trade Item Number, GTIN) to ogólny termin służący do określania wszelkich identyfikatorów produktów opracowanych przez EAN.UCC, w tym przedstawienia numeru ISBN w formie kodu kreskowego EAN-13.

GS1 Global Office
Blue Tower
Avenue Louise 326
B-1050 Bruksela
Belgia
Tel.: (+32 2) 788 7800
Faks: (+32 2) 788 7899
E-mail: contactus@gs1.org
Adres URL: <http://www.gs1.org/barcodes/technical/idkeys/gtin>

16.3 ISAN

Międzynarodowy Znormalizowany Numer Utworu Audiowizualnego (International Standard Audiovisual Number, ISAN), standard ISO 15706-1 i 15706-2, stanowi część systemu numerowania oraz schematu metadanych, do którego można przystąpić dobrowolnie i który umożliwia identyfikację dzieł audiowizualnych każdego rodzaju, w tym filmów długo- i krótkometrażowych, filmów dokumentalnych, programów telewizyjnych, transmisji wydarzeń sportowych, reklam oraz innych ich wersji.

Organem dokonującym rejestracji numeru ISAN jest:

ISAN International Agency
1A, rue du Beulet
CH-1203 Genewa
Szwajcaria
Tel.: (+41) 22 545 10 00
Faks: (+41) 22 545 10 40
E-mail: info@isan.org
Adres URL: <http://www.isan.org>

16.4 Numer ISBN-A

ISBN-A („actionable ISBN”, czyli numer ISBN umożliwiający podjęcie konkretnego działania) to składnia i usługa oferowana przez niektóre agencje rejestracyjne numerów ISBN. Istniejący numer ISBN jest wyrażany w systemie DOI®. Rozwiązanie daje możliwość połączenia numeru ISBN z jednym lokalizatorem URL lub większą ich liczbą.

International ISBN Agency
48/49 Russell Square
Londyn
WC1B 4JP
Tel.: +44 (0)20 7580 8536
E-mail: info@isbn-international.org

Adres URL: <http://www.doi.org/factsheets/ISBN-A.html>

16.5 ISLI

Międzynarodowy Znormalizowany Identyfikator Łączy (International Standard Link Identifier, ISLI), standard ISO 17316, identyfikuje łączy między encjami (lub ich nazwami) z obszaru informacji i dokumentacji. Encjami mogą być dokumenty, zasoby medialne, osoby lub bardziej abstrakcyjne obiekty, takie jak czas czy miejsce.

W przyszłości mogą powstać aplikacje działające między systemem ISLI a ISBN. Więcej informacji będzie dostępne w swoim czasie.

Systemem ISLI administruje International Information Content Industry Association (ICIA):

International ISLI Agency
International Information Content Industry Association
2/F, Hongkong Offshore Centre
No. 28 Austin Avenue
Tsim Sha Tsui
Koulun
Hong Kong
Tel.: (+852) 92091120
E-mail: service@isli-international.org
Adres URL: <http://www.isli-international.org>

16.6 ISMN

Międzynarodowy Znormalizowany Numer Utworu Muzycznego (International Standard Music Number, ISMN) pozwala zidentyfikować wszelkie publikacje zawierające nuty w formie drukowanej bez względu na to, czy są one dostępne w sprzedaży, można je wypożyczyć, czy funkcjonują jako gratis.

Numeru ISMN nie można nadać książce na temat związany z muzyką, która z kolei może otrzymać numer ISBN. Podobnie nie stosuje się go w przypadku taśm z muzyką, płyt kompaktowych bądź utworów wideo.

Systemem ISMN administruje International ISMN Agency:

International ISMN Agency
Schlossstr. 50
12165 Berlin
Niemcy
Tel.: (+49 30) 7974 5002
Faks: (+49 30) 7974 5254
E-mail: ismn@ismn-international.org
Adres URL: <http://ismn-international.org>

16.7 ISNI

Międzynarodowy Znormalizowany Identyfikator Nazw (International Standard Name Identifier, ISNI) opiera się na standardzie ISO (ISO 27729), którego zakres obejmuje identyfikację publicznych tożsamości różnych podmiotów – chodzi o tożsamości publicznie wykorzystywane przez strony, które ze względu na swoją działalność w branży medialnej

są zaangażowane w tworzenie i produkowanie treści oraz zarządzanie nimi, a także uczestniczą w łańcuchach dystrybucji treści. System ISNI pozwala jednoznacznie zidentyfikować publiczną tożsamość na przestrzeni wielu pól działalności kreatywnej. ISNI oferuje narzędzie do ujednoznaczniania publicznych tożsamości, które w innych okolicznościach mogłyby być ze sobą mylone. Celem ISNI nie jest zapewnienie bezpośredniego dostępu do kompleksowych informacji na temat publicznej tożsamości, ale może być źródłem łączy prowadzących do innych systemów, w których takie dane są przechowywane.

Więcej informacji można uzyskać pod adresem:

EDItEUR
United House
North Road
Londyn N7 9DP
Wielka Brytania
Tel.: +44 (0)20 7503 6418
Faks: +44 (0)20 7503 6418
E-mail: info@editeur.org
Adres URL: <http://www.isni.org>

16.8 ISRC

Międzynarodowy Znormalizowany Kod dla Nagrań Dźwiękowych (International Standard Recording Code, ISRC) stanowi międzynarodowy identyfikator nagrań dźwiękowych oraz wideoklipów (ISO 3901). W systemie numerowane jest każde nagranie utworu (nie zaś obiekt fizyczny) bez względu na jego kontekst czy nośnik. Kodowanie ISRC pozwala na automatyczną identyfikację nagrania w celu uzyskania wpływów z tantiem.

Systemem ISRC administruje International Federation of the Phonographic Industry (IFPI):

International ISRC Agency
IFPI Secretariat
10 Piccadilly
Londyn
W1J 0DD
Wielka Brytania
Tel.: +44 (0)20 7878 7900
Faks: +44 (0)20 7878 7950
E-mail: isrc@ifpi.org
Adres URL: <http://www.ifpi.org/isrc>

16.9 ISSN

Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictwa Ciągłego (International Standard Serial Number, ISSN), standard ISO 3297, stanowi znormalizowany międzynarodowy identyfikator wydawnictw ciągłych (tj. publikacji, które są wydawane przez czas nieoznaczony i dla których nie ustalono wcześniej końca cyklu publikacji). Takie publikacje są najczęściej wydawane w kolejnych lub nawiązujących do siebie numerach, które zwykle są opatrzone oznaczeniami numerycznymi i/lub chronologicznymi. Typowe ich przykłady obejmują takie serie jak gazety, czasopisma, magazyny itp. oraz zasoby ciągłe stale aktualizowane, takie jak publikacje luźnokartkowe, które również podlegają ciągłym uzupełnieniom.

Systemem ISSN administruje ISSN International Centre:

ISSN International Centre
5 rue de Turbigo
75003 PARYŻ
FRANCJA
Tel.: (+33) 1 44 88 22 20
Faks: (+33) 1 40 26 32 43
E-mail: secretariat@issn.org
Adres URL: <http://www.issn.org>

Pewne publikacje, takie jak roczniki czy serie monograficzne itp., powinny otrzymać numer ISSN dla tytułu serii (numer będzie taki sam dla wszystkich jej części bądź pojedynczych tomów) oraz osobny numer ISBN dla każdego pojedynczego tomu. Jeśli publikacji został przypisany zarówno numer ISBN, jak i ISSN, to oba z nich muszą zostać wyraźnie określone.

16.10 ISTC

Międzynarodowy Znormalizowany Kod dla Utworów Tekstowych (International Standard Text Code, ISTC), standard ISO 21047, jest częścią systemu numerowania pozwalającego na jednoznaczny identyfikację utworów opartych na tekście. Termin „utwór” może odnosić się do dowolnej treści pojawiającej się w typowych książkach oddanych drukiem, audiobookach, e-bookach w formie dokumentów statycznych lub zawansowanych książkach cyfrowych, a także treści, które mogą zostać opublikowane w gazecie bądź czasopiśmie.

Numer ISTC nie jest przypisywany produktom fizycznym czy innym formom przedstawienia utworu. Takie produkty fizyczne (np. książka oddana drukiem, książka mówiona lub wersja cyfrowa takiego produktu) powinny otrzymać numery ISBN.

Więcej informacji można uzyskać pod adresem:

International ISTC Agency
EDItEUR
United House
North Road
Londyn N7 9DP
Wielka Brytania
Tel.: +44 (0)20 7503 6418
Faks: +44 (0)20 7503 6418
E-mail: info@editeur.org
Adres URL: www.istc-international.org

16.11 ISWC

Międzynarodowy Znormalizowany Kod dla Utworów Muzycznych (International Standard Musical Work Code, ISWC) pozwala zidentyfikować utwory muzyczne jako dzieła niematerialne. Nie służy do identyfikacji form utworów muzycznych bądź obiektów z nimi powiązanych. Takie formy i obiekty podlegają odrębnym systemom identyfikacji, takim jak ISRC i ISMN (patrz opisy zawarte w tej sekcji).

Przykład: Opera *Die Zauberflöte* (Czarodziejski flet) Mozarta kwalifikuje się do nadania jej oznaczenia ISWC w celu zidentyfikowania utworu. Każda z wielu partytur kwalifikuje się, by nadać jej numer ISMN. Libretta i ich tłumaczenia mogą otrzymać identyfikator ISTC (a

ich opublikowane wersje – numery ISBN). Zapis wideo występu otrzymałby identyfikator ISAN, zaś nagranie dźwiękowe z operą – oznaczenie ISRC.

Więcej informacji można uzyskać od organu dokonującego rejestracji:

CISAC
20-26 Boulevard du Parc
92200 Neuilly-sur-Seine
Francja
Tel.: (+ 33 1) 55 62 08 50
Faks: (+ 33 1) 55 62 08 60
E-mail: cisac@cisac.org
Adres URL: <http://www.cisac.org>

16.12 SGTIN

Seryjny Globalny Numer Jednostki Handlowej (Global Trade Item Number, GTIN) rozszerza zastosowanie numerów GTIN/ISBN ([patrz punkt 16.2 powyżej](#)) tak, aby można było uwzględnić numer seryjny, który jednoznacznie identyfikuje instancję pozycji towarowej, na przykład konkretny egzemplarz książki. Używa się go do stworzenia Elektronicznego Kodu Produktu (Electronic Product Code, EPC), który może zostać zakodowany na etykiecie systemu Identyfikacji Częstotliwości Radiowej (Radio-Frequency Identification, RFID) pozwalającej na śledzenie obiektów każdego rodzaju, w tym książek, w obrębie łańcucha dostaw.

GS1 Global Office
Blue Tower
Avenue Louise 326
B-1050 Bruksela
Belgia
Tel.: (+32 2) 788 7800
Faks: (+32 2) 788 7899
E-mail: contactus@gs1.org
Adres URL:
http://www.gs1.org/sites/default/files/docs/epc/TDS_1_8_Standard_20140203.pdf

16.13 URN

Ujednolicone Nazwy Zasobów (Uniform Resource Name, URN) stanowią stałe identyfikatory zasobów.

Ich składnia, określana przez internetowy standard RFC 2141, wygląda następująco:

<URN>:= "URN:" <NID> ":" <NSS>

gdzie <NID> to identyfikator przestrzeni nazw, zaś <NSS> to ciąg znaków specyficzny dla tej przestrzeni nazw.

Wiodący element „urn:” oraz identyfikator przestrzeni nazw nie uwzględniają wielkości liter.

Identyfikator NID „isbn” został zarezerwowany na potrzeby systemu ISBN:
<https://www.iana.org/assignments/urn-namespaces/urn-namespaces.xhtml#urn-namespaces-1>.

Według szablonu każdy identyfikator URN bazujący na numerze ISBN ma następującą składnię:

URN:ISBN:<NSS>

gdzie ciąg znaków specyficzny dla przestrzeni nazw zawiera w sobie numer ISBN zapisany z dywizami bądź bez nich:

URN:ISBN:978-92-95055-12-4

17. System ONIX for Books

System informacji o produkcie ONIX for Books stanowi międzynarodowy standard komunikowania informacji o produkcie właściwej dla branży księgarskiej.

ONIX for Books został opracowany przez EDItEUR wspólnie z amerykańskim stowarzyszeniem Book Industry Study Group oraz brytyjską organizacją Book Industry Communication. Obecnie jest szeroko wykorzystywany na całym świecie. Nieustającym rozwojem systemu ONIX zarządza obecnie sieć Grup Krajowych oraz Międzynarodowy Komitet Sterujący, których działania koordynuje EDItEUR. W chwili spisania niniejszego dokumentu najnowszą wersją oprogramowania jest wersja 3.0.

Doświadczenie uczy, że system ONIX for Books przynosi wydawcom dwie istotne korzyści biznesowe. Jako format komunikacji sprawia, że możliwe jest wprowadzenie bogatej, ustandaryzowanej informacji o produkcie do łańcucha dostaw oraz przekazanie jej hurtownikom, dystrybutorom, większym sprzedawcom detalicznym, podmiotom gromadzącym dane oraz spółkom powiązanim. Z kolei oferując szablon dla zawartości i struktury system ONIX wsparł wprowadzanie lepszych systemów informacji wewnętrznej, które mają możliwość zebrania wszystkich metadanych potrzebnych do opisanie i wypromowania nowych tytułów, a także tych z listy wcześniejszych publikacji. Te same dane podstawowe można wykorzystać do utworzenia przygotowywanych z wyprzedzeniem arkuszy informacyjnych, katalogów i innych materiałów promocyjnych.

W przypadku partnerów „niższego szczebla” obecnych w ramach łańcucha dostaw system ONIX for Books oznacza wydajniejsze i szybsze wgrzywanie aktualnej informacji o produkcie do systemów, z których korzystają klienci, a przy tym zmniejsza potrzebę przeprowadzania interwencji w sposób manualny oraz obniża ryzyko wystąpienia błędu.

ONIX for Books został zmapowany do formatu MARC21 stworzonego przez Bibliotekę Kongresu Stanów Zjednoczonych oraz UNIMARC opracowanego przez Bibliotekę Brytyjską. Niektóre biblioteki narodowe korzystają z niego w celu uzyskania informacji o produkcie od wydawców na potrzeby systemu katalogowania publikacji, takiego jak CIP (Cataloguing-in-Publication), lub z myślą o udoskonaleniu dostępnych publicznie katalogów cyfrowych typu OPAC (Online Public Access Catalogue).

Dostępna jest specyfikacja dla podzbioru systemu ONIX for Books, którego celem jest w szczególności obsługa metadanych wymaganych w procesie rejestracji numeru ISBN. Rozwiązanie to może zostać wykorzystane przez wydawców do informowania agencji rejestracyjnych ISBN o numerach ISBN, które przypisali do swoich produktów, jeśli wysyłanie pełnej wiadomości formatu ONIX for Books nie jest konieczne.

Więcej informacji na temat systemu ONIX można uzyskać pod adresem:

EDItEUR

United House
North Road
Londyn N7 9DP
Wielka Brytania
Tel./faks: +44 (0)20 7503 6418
E-mail: info@editeur.org
Adres URL: <http://www.editeur.org/8/ONIX/>

18. Strona internetowa International ISBN Agency

Strona internetowa International ISBN Agency znajduje się pod adresem URL: <http://www.isbn-international.org>. Poza informacjami na temat numerów ISBN i zasad zarządzania nimi na stronie internetowej uwzględniono dane kontaktowe i zakresy działalności wszystkich krajowych i regionalnych agencji rejestracyjnych ISBN, a także narzędzia i zasoby – w tym linki do Ogólnoświatowego Rejestru Wydawców (Global Register of Publishers; patrz poniżej) oraz *Podręcznika użytkownika (ISBN Users' Manual)* dostępnego w wielu językach.

19. Ogólnoświatowy Rejestr Wydawców (Global Register of Publishers)

Dzięki dedykowanej stronie internetowej znajdującej się pod adresem www.grp.isbn-international.org każdy może przeprowadzić proste wyszukiwanie oraz uzyskać dostęp do podstawowej nazwy wydawcy i informacji o prefiksie. Bardziej złożone wyszukiwania i uszczegółowione dane kontaktowe do wydawców zostaną udostępnione użytkownikom, którzy postanowią dokonać rejestracji. Każdy może zarejestrować się bezpłatnie za pośrednictwem strony internetowej. Dane gromadzone w Ogólnoświatowym Rejestrze Wydawców są dostarczane bezpośrednio przez krajowe agencje rejestracyjne ISBN. Są także opracowywane i korygowane przynajmniej raz do roku.

Użytkownicy nie mogą wносить poprawek do informacji zgromadzonych w Rejestrze ani tworzyć nowych danych ze względu na to, że strona internetowa służy wyłącznie do odczytu. Jeśli jednak jako wydawca zauważysz jakiegokolwiek nieścisłości wśród informacji, które Ciebie dotyczą, skontaktuj się odpowiednią krajową agencją rejestracyjną ISBN, aby sprawdzić, czy zgromadzone przez nią informacje są aktualne.

Rejestr stanowi zasób bezpłatny i uwzględnia:

- adresy i pozostałe dane kontaktowe dotyczące wydawców z ponad 200 krajów i terytoriów,
- dane dotyczące ponad miliona prefiksów numerów ISBN,
- tysiące małych wydawnictw i autorów, którzy jednocześnie są wydawcami.

ZAŁĄCZNIK 1 Obliczanie cyfry kontrolnej

A1.1 Obliczanie cyfry kontrolnej

Uwaga: Poniższe informacje są przeznaczone przede wszystkim dla programistów pracujących przy tworzeniu systemów. Podmioty takie jak wydawcy czy agencje rejestracyjne ISBN nie powinny ręcznie obliczać cyfry kontrolnej numeru ISBN.

Każda z pierwszych 12. cyfr numeru ISBN jest mnożona naprzemiennie przez 1 i 3. Cyfra kontrolna wynosi 10 minus reszta z dzielenia przez 10 sumy wyników ważonych uzyskanych przy pierwszych 12. cyfrach z jednym wyjątkiem. Jeśli w wyniku tych obliczeń otrzymamy cyfrę kontrolną pozornie wynoszącą 10, to cyfra kontrolna równa się 0.

Postępuj zgodnie z poniższymi krokami, aby obliczyć cyfrę kontrolną dla numeru ISBN 978-92-95055-12-?

Krok 1: Ustal sumę wyników ważonych dla działań przeprowadzonych na pierwszych 12. cyfrach numeru ISBN (patrz poniższa tabela).

	Element GS1			Element grupy rejestracyjne		Element rejestrujący					Element publikacji		Cyfra kontrolna	Suma
ISBN	9	7	8	9	2	9	5	0	5	5	1	2	?	
Waga	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	—	
Wynik	9	21	8	27	2	27	5	0	5	15	1	6	—	126

Krok 2: Podziel przez 10 sumę wyników ważonych dla działań przeprowadzonych na pierwszych 12. cyfrach numeru ISBN obliczonych w ramach kroku 1., aby określić, ile wynosi reszta.

$$126 / 10 = 12 \text{ reszta} = 6$$

Krok 3: Odejmij od 10 resztę obliczoną w ramach kroku 2. Uzyskana różnica stanowi wartość cyfry kontrolnej, z jednym wyjątkiem. Jeśli reszta uzyskana w ramach kroku 2. wynosi 0, to cyfra kontrolna wynosi 0.

$$10 - 6 = 4$$

$$\text{Cyfra kontrolna} = 4$$

$$\text{ISBN} = 978-92-95055-12-4$$

Poniższa formuła matematyczna stanowi alternatywny sposób przedstawienia obliczania cyfry kontrolnej:

Cyfra kontrolna = mod 10 (10 – [mod 10 {sumę wyników ważonych uzyskanych przy pierwszych 12. cyfrach numeru ISBN}])

$$\text{Cyfra kontrolna} = \text{mod } 10 (10 - [\text{mod } 10 \{126\}])$$

$$\text{Cyfra kontrolna} = 4$$

Aby numer ISBN był prawidłowy, suma wyników ważonych otrzymanych przy pierwszych 12. cyfrach plus cyfra kontrolna musi być podzielna przez 10 bez reszty.

Uwaga: Długości elementów grupy rejestracyjnej, rejestrującego i publikacji są zmienne i nie zawsze będą takie same jak w powyższej tabeli z przykładem. Nie wszystkie kombinacje grupy rejestracyjnej i rejestrującego są poprawne.

Skontaktuj się ze swoją krajową agencją rejestracyjną ISBN – zapewni Ci ona wsparcie w zakresie obliczania numeru ISBN, oferując listę wstępnie obliczonych numerów ISBN bądź udostępniając oprogramowanie, z pomocą którego będziesz w stanie obliczyć wartości swoich numerów ISBN.

Uwaga: Metoda obliczania 10-cyfrowych numerów ISBN jest udostępniana na stronie internetowej International ISBN Agency: <https://www.isbn-international.org/>.